

”Ta en osthyvel och dra av bit efter bit av hjärnan”

– Ett dagordningsteoretiskt perspektiv på debatten om legalisering och avkriminalisering av cannabis i svensk press 2000-2015

Av: Kristoffer Silwing

Handledare: Elin Gardeström

ABSTRACT

Denna uppsats undersöker genom en kvantitativ innehållsanalys av material från åren 2000-2015 eventuella förändringar bland nyhetstexter som förekommit i svensk press då cannabislegalisering tas upp på nyhetsplats.

Uppsatsen undersöker vilka källor som kommer till tals i de texter som analyserats. Uppsatsen undersöker även förekomst av argument och företeelser som går att koppla till debatten och diskussionen kring avkriminalisering och legalisering av cannabis.

Undersökningens resultat tolkas för att försöka utröna eventuell förändring över tid, och analyseras ur ett dagordningsteoretiskt synsätt. Över tid så har fler aspekter av legaliseringsfrågan än tidigare tagits upp i rapporteringen på nyhetsplats, och bland dessa har den största ökningen skett sett till att använda cannabis som läkemedel. En annan variabel som ökat under perioden för undersökningen är vetenskaplig argumentation. Förekomst av terment ”knark” i samband med rapporteringen har avtagit under undersökningsperioden, på samma sätt som uttryck för ett enhetligt perspektiv på narkotika har.

Politiker är den källan som vanligast förekommer i rapporteringen, och politik är den vanligaste anledningen till rapporteringen kring cannabislegalisering i Sverige under de åren som undersökningen spänner över.

Nyckelord: agenda-setting, cannabis, kvantitativ innehållsanalys, legalisering, nolltolerans

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	1
Syfte och Vetenskaplig Frågeställning	3
Bakgrund	4
Bejerot	5
Skadeverkningar och Gatewayteori	6
Forskningsläge	8
Teoretisk ram – Agenda-Setting	13
Metoden	15
Material och Urval	16
Avgränsningar	18
Genomförande	20
Analyserade aspekter	21
Resultat	21
Analys	29
Diskussion	32
Referenser	36
Appendices	41
Appendix 1: Kodschema	41
Appendix 2: Kodbok	42
Appendix 3: Mediarkivet Retrievers rubrik på kodade artiklar	45

INLEDNING

De amerikanska delstaterna Colorado och Washington legaliserade 2014 statligt kontrollerad försäljning av cannabis och cannabispreparat för rekreationellt bruk. Med andra ord kan där alla som har åldern inne, 21 i det här fallet, köpa cannabis i särskilda butiker. Tidigare har användningen av cannabis som läkemedel tillåtits i flera av staterna i USA, där personer mot läkarintyg tillåts köpa cannabis eller cannabispreparat i apotekliknande affärer som utfärdats speciella tillstånd. Uruguay legaliserade cannabis 2014. Portugal avkriminaliserade bruk av all narkotika 2001, och har inte uppvisat någon större ökning av varken andelen tunga missbrukare eller ungdomar som provar cannabis. Istället har antalet portugiser som söker vård för sitt missbruk ökat. (EMCDDA Drug Policy Profiles, Portugal; Hughes & Stevens 2010)

Dessa händelser är en del av en pågående rörelse mot att cannabis bryts ut ur den enhetliga gruppen av illegal narkotika, att världens historiskt sett största förbudsivrare USA har börjat lägga om kursen är talande. Den gamla förbuds-modellens lämplighet och resultat har kommit att ifrågasättas på nytt. Inte sällan dras det paralleller till alkoholförbudet i USA på 20- och 30-talet. Alkoholförbudet innebar då inte att människor helt slutade dricka, utan ledde till att kriminella gjorde stora pengar och byggde upp enorma organisationer genom att tillverka och sälja spriten som ingen annan kunde sälja. Ungefär samtidigt i Sverige så infördes motboken, en ransoneringsbroschyr där inköp nedtecknades för inhandlande av alkohol (först sprit, men senare även öl och vin) på de nyligen inrättade systembolagen. (Nationalencyclopedia)

"The War on Drugs" (som Nixon döpte kampen mot illegal narkotika till på 70-talet) har kostat motsvarande miljarder svenska kronor, utöver uppskattningsvis tiotusentals människoliv i produktionsländerna, främst i Latinamerika. Trots detta har inte kriget mot "knarket" kunnat presentera övertygande framgångsbevis, uppbackade av statistik som visar sjunkande kurvor för narkotikabruk. Många (bland andra FN:s före detta generalsekreterare Kofi Annan) ifrågasätter om den repressiva hållningen mot narkotika fortfarande fungerar. I en rapport från Global Commission on Drugs skriver Annan och hans medförfattare att "[vi har] inte längre råd att investera i multimiljardprojekt som bara har symboliskt värde." Författarna menar också att "det globala kriget mot knarket har misslyckats, med förödande följder för individer och samhällen världen över". (Report of the global commission on drug policy, June 2011)

Magnus Linton är författare och i nuläget ansvarig utgivare för tidskriften Arena. Han har en akademisk bakgrund som idéhistoriker, varit verksam som journalist och har skrivit ett flertal böcker. 2015 utkom han med *Knark, en svensk historia*. Boken är delvis en historisk tillbakablick på den svenska narkotikapolitikens tillkomst, dess följder för de som brukar narkotika, och detta kontrasteras mot det politiska perspektivet. Problematiserar framgångssagan som den svenska hållningen i narkotikapolitiken ofta presenteras som av det politiska etablissemanget.

Internationellt hörs röster både för och emot en förändring av narkotikapolitiken och hur den ska genomföras. Legaliseringsförespråkarna menar att förstatisering av produktion och försäljning av cannabis skulle göra en svart marknad vit och beröva organiserad brottslighet stora intäkter. En avkriminalisering av eget bruk av cannabis skulle samtidigt frigöra polisens resurser för att istället fokusera på att rikta in sig mot storskalig drogproduktion och organiserad brottslighet. Eventuella skatteintäkter vid förstatisering av försäljning skulle kunna användas för att finansiera utökad vård av missbrukare och bekosta såväl välfärden i samhället i allmänhet, såväl som utbyggnad av informationskampanjer i samhället om drogers skadeverkningar i synnerhet.

De som motsätter sig en legalisering eller avkriminalisering menar istället att tanken på att i modern tid avkriminalisera narkotika är orealistisk, och att det kommer leda till ökat missbruk av tyngre narkotika. (Se exempelvis Legalisering leder bara till ökat missbruk, Persson 2007) Samtidigt visar exempel från Portugal och Nederländerna som efter avkriminalisering inte uppvisat någon större ökning av missbrukare att frågan kanske är mer komplex än så. (EMCDDA Drug Policy Profiles, Portugal; Hughes och Stevens 2010) Längre har legaliseringsdiskussionen i Sverige mest förekommit på internet, men det finns tecken på att den börjar flytta ut i det offentliga rummet. I Sveriges Radios Musikhjälpen 2014, var den insamlingsbössan som samlade in mest pengar AVKRIMINALISERA CANNABIS. Det skapade först viss förvirring, och ledde till att sidan belades med följande tillägg:

För att vi ska ha möjligheten att berätta om din insamling via den digitala bössan i våra sändningar måste namnet överensstämma med de regler som gäller för public service-verksamheten. Det innebär att namnet inte kan vara alkohol- eller drogrelaterat eller syfta till att driva en kampanj. (<http://bossan.musikhjalpen.se/topplistan> hämtad 12/12-14)

Sverige har sedan slutet av 60-talet drivit en hård linje inom narkotikapolitik då användning av narkotika har ansetts vara oförenligt med svensk kultur, och utgöra ett stort hot mot välfärdssamhället. 1978 definierade Sveriges riksdag de tre grundpelarna i svensk narkotikapolitik som:

allt "bruk är missbruk", kampen mot droger "får inte begränsas till att enbart minska dess förekomst, utan måste syfta till att eliminera missbruket" och narkotika "kan aldrig accepteras som en del av vår kultur." (Linton 2015: 47)

Med bakgrund mot de ändrade attityder till cannabis som går att se internationellt, vilken linje (om någon) går pressen på i frågan? Vilka bereds utrymme för att få uttala sig, om vad, och vilka aspekter av frågan släpper grindvakterna -- journalisterna -- igenom? Så mot bakgrund av den internationella utvecklingen vill jag undersöka huruvida något gjort avtryck i den svenska pressen.

SYFTE och VETENSKAPLIG FRÅGESTÄLLNING

Uppsatsens syfte är att undersöka om en förändring i ton skett över tid inom svensk press relaterat till frågan om cannabislegalisering eller -avkriminalisering. Med "ton" avses ett sammantaget helhetsperspektiv på materialets innehåll, där val av källor, förekomst av värdeladdade ord, samt vilka aspekter av legaliserings/avkriminaliseringsfrågan i stort man väljer att lyfta fram på nyhetsplats ingår. Kodade variabler svarar mot på aktörers förekomst i texten, fenomen, perspektiv på narkotika och förekomst av huruvida narkotikapolitiken presenteras i en historisk kontext.

Frågorna som uppsatsen kommer försöka besvara går att sammanfatta enligt följande:

- Går det att se en förändring över tid i hur svensk media väljer att framställa frågan om cannabis och legalisering?

- Om den gjort det, hur har det tagit sig uttryck? Skiljer sig tonen eller vinklingarna i artiklarna över tid?
- Om en förändring har skett, hur kan det tolkas efter en dagordningsteoretisk förklaringsmodell?

Definitioner

I uppsatsen kommer människor som väljer att bruka cannabis att refereras till som cannabisanvändare eller användare av cannabis. Cannabisanvändare då detta varken fördömer eller uppmuntrar bruk, och inte heller tar ställning för eller värderar narkotikabrukets omfattning eller bakomliggande drivkraft på samma sätt som jag anser att ”brukare” eller ”missbrukare” gör.

BAKGRUND

Inom svensk politik har det länge funnits en tydlig linje kring sättet att se på narkotika. Det kommer aldrig gå att acceptera narkotika som en del av svensk kultur, enligt riktlinjerna från 1978 (se ovan). Visionen och målsättningen med den politik som bedrivits sedan 1978 har varit idén om Sverige som ett narkotikafritt samhälle (Tham 2003: 2), och den ideologiska övertygelsen lever kvar. Det är enligt kriminologen Henrik Tham, professor i kriminologi vid Stockholms Universitet, svårt för forskningen att nå politiken då debatten varit ”låst och polariserad”. (ibid.: 2) Det enhetliga synsättet på narkotika lever vidare inom rättsväsendet och lagstiftningen har skärpts. 1988 kriminaliserades bruk av narkotika, och 1993 skärptes straffskalan för ringa narkotikabrott till att inbegripa en högsta påföljd om fängelse i upp till 6 månader. I regel tilldöms aldrig fängelsestraff för ringa narkotikabrott, men då fängelsestraff ingår i straffskalan ger det polisen befogenhet att kroppsvisitera och kroppsbesiktiga personer misstänkta för narkotikapåverkan. Vilket i praktiken innebär blod- eller urinprov under tvång. En

tillämpning av lagen som Sverige tillsammans med Estland är ensamma om inom EU. (Linton 2015: 318)

BEJEROT

Dagens svenska narkotikapolitik kan anses ha sin grund i Nils Bejerots missbrukarsyn, mannen som har beskrivits som ”den svenska narkotikamodellens arkitekt”. (Linton 2015: 12)

1965 publicerade Bejerot ”Aktuell toxikomaniproblematik” i Läkartidningen. Enligt Bejerot själv var detta det första betydelsefulla inlägget i narkotikadebatten. (Bergvall 1993: 67). Efter att ha upplevt sig som marginaliserad i den offentliga debatten fick Bejerot äntligen komma till tals i pressen 1968. Han var bekant med Gunnar Ågren, son till dåvarande redaktionschefen för Expressen, Sigge Ågren, och den äldre Ågren bestämde sig för att låta sin tidning ”öppna sina spalter” (ibid.: 69) för Bejerots åsikter om narkotikapolitiken. Under 1966-1969 hade Bejerot ett uppdrag som ledamot i narkomanvårdskommitténs vårdgrupp. (Hartelius 1993: 77) År 1969 grundade Bejerot RNS, Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle, en intresseorganisation ämnad att informera och påverka opinionen i Sverige gällande narkotika. Linton beskriver denna organisation som en ren lobbyverksamhet. (Linton 2015) 1974 utkom Bejerot med en doktorsavhandling grundad på en kartläggning av injektionsmissbruket bland arrestanter hos stockholmspolisen. (Bergvall 1993: 69-70) Nils Bejerot var under hela 70-talet en profilisk debattör, men nådde först genomslag i dagspressen 1977 efter en serie debattartiklar publicerade i Dagens Nyheter. Under 1980-talet gick Bejerot under smeknamnet ”polisdoktor” i vissa kretsar, på grund av sina nära band till polishögskolan, vilka visade sig mottagliga för hans budskap och missbrukarsyn, och där han ofta föreläste. I en minnesbok över Nils Bejerot skriver Båb Bergvall att ”han böjde sig inte när det gällde att ställa krav — varken på samhället, politikerna eller missbrukarna.” (ibid: 71) Nils Bejerot avled 1988. Samma år övervägde RNS att lägga ner sin verksamhet då målet ansågs vara uppnått. Detta var som nämnts ovan, året då narkotikapåverkan kriminaliserades.

Bejerot var under hela sin verksamma tid avigt inställd till massmedia, vilken han ansåg hade en allt för drogliberal framtoning och beredde narkotikaivrare alldeles för stort utrymme att föra fram sina åsikter. Genom att göra det missbrukade journalisterna sitt informerande samhällsuppdrag för att driva kampanj för sina egna åsikter, menade Bejerot.

De som behärskar massmedia och yttrandefriheten har den tunga skyldigheten att så objektivt som möjligt rapportera vad även för dagen obekväma forskare och fackmän kommer fram till. Allmänheten har rätt att bli allsidigt informerad, och det är särskilt viktigt i frågor där tiotusentals människors val och ve står på spel. (Bejerot 1969: 168)

Den som använder narkotika utgör enligt det bejerotska synsättet det enda icke ersättningsbara ledet i missbrukshierarkin, och gör det i egenskap av "smittbärare" som i kontakt med andra sprider narkotikamissbrukets fördärv till sina medmänniskor. Bejerot menade att narkotikasmugglare, langare, mellanhänder et cetera ersätts så fort någon blir satt i fängelse eller avlider. Det finns alltid någon ny som kan ta deras plats. Den enda i kedjan som är oersättlig är den som använder narkotika. Åtminstone under vad Bejerot refererade till som smekmånadsfasen, innan missbrukaren blivit synbart nedgången och därför inte längre kan rekrytera nya människor in i narkotikamissbruk. Men vid den punkten har redan missbrukaren enligt detta perspektiv tjänat sitt syfte/skadan är redan skedd. Om man lyckas stoppa dessa *smittbärare*, alltså de narkotikaanvändare som fortfarande ser presentabla ut, så kommer efterfrågan på narkotika att försvinna i och med att de nedgångna missbrukarna inte besitter samma attraktionskraft. Den som använder sig av narkotika tär samtidigt på välfärdens resurser utan att själv bidra, och framlever i kriminella och nedgångna kretsar i en sorts parasitär tillvaro. (Linton 2015: 60-61) Detta synsätt, om än med mindre epidemiologiska formuleringar, är fortfarande den dominanta drivkraften inom den svenska repressiva narkotikapolitiken.

SKADEVERKNINGAR och GATEWAYTEORI

2007 uttalade sig närpolischefen i Halmstad, Ulf Bjerud, och liknade cannabisanvändning vid att successivt osthyvla bort lager av hjärnan och tillade att "det som förlorats går inte att återställa". (Williamsson 2007) Det är från detta uttalande som denna uppsats härleder sin titel.

När dåvarande justitieminister Beatrice Ask i samband med USA-delstaten Colorados legalisering av cannabis genomfördes 2014 uttryckte bestörtning över att 39 personer (påståtts) avlidit till samma dag till följd av cannabisöverdoser pekade hon omedvetet på en kunskapsklyfta i samhället. Trots att hennes presstalesperson var snabb med att poängtera att ministern visst insett att det rörde sig om ett skämt, och menade att istället för "knarkets" (i detta

fall cannabis) farlighet, är det viktiga att en satirsida som The Onion (där artikeln publicerades) inte borde få skoja om droger. (Se till exempel Linton 2015: 9) Detta står som ett bra exempel på den problematik som finns inom svensk narkotikapolitik, fördömande och yrkande för hårdare påföljder är normen. Vilket lett till att fortbildning, i avseendet faktisk kunskap om narkotikas egenskaper och skadeverkningar, fått stryka på foten. Något som Beatrice Asks uttalande tycks peka på. Jag väljer att lyfta fram citatet och utspelet här under bakgrunden för att peka på ” den svenska narkotikapolitikens efterlämnade kunskapsunderskott [...] den informationsmässiga förtroendeklyfta mellan ungdomar och myndigheter som under trettio år byggts upp” (Linton 2015: 13)

Då svensk narkotikapolitik har en nära på enhetlig syn på narkotika, där alla olagliga berusningsmedel är lika fel och i stort lika skadliga är det onödigt att särskilja mellan skadeverkningar från olika illegala narkotiska preparat. (Även om praxisreformen avseende narkotikabrott 2011 nu börjat ta hänsyn till fler faktorer än bara mängden narkotika vid fastställning av staffrättslig påföljd (NJA 2011: 357) .) I fråga om skadeverkning så ligger osthylvslignelsen ovan närmare att sniffa lösningsmedel än att använda cannabis.

2011, samma år som Kofi Annan och hans medförfattare i Global Commission on Drugs dömer ut kriget mot knarket och föreslår en radikal omstöpning av narkotikapolitiken fördömer svenska politiker att Columbias president tuggar kokablada inför FN:s generalförsamling för att peka på skillnaden mellan koka och kokain. Detta samtidigt som Sveriges politiker uttrycker en viss bestörtning över att EU infört ett exportförbud mot snus. En ledarskribent påstod att ”dubbelmoralen vet inga gränser” (Johnsson 2010).

Trots nolltoleransen, droginformationen i skolan, polisiära insatser och ökade befogenheter, kampanjer och insatser, har Sverige fler tunga missbrukare per capita än många andra länder. Och näst högst narkotikadödlighet inom EU per capita. (EMCDDA 2013, citerad i Linton 2015). Det belägg som främst presenteras som framgång och fortsätter användas för att yrka på den repressiva narkotikapolitikens fortsatta tillämpande är att Sverige har färre ungdomar i årsgruppen 13-19 som provar cannabis än vad andra jämförbara länder inom EU har. (ibid.) Ingrid Sahlin, professor i socialt arbete vid Lunds universitet menar att ”[den svenska narkotikapolitiken har] i första hand inte handlat om att förhindra att människor hamnat i

missbruk utan om att vinna 'majoritetsbefolkningens stöd för visionen om ett narkotikafritt samhälle' ” (citerad i Linton 2015: 14).

Den så kallade gateway-teorin, att cannabis fungerar som en ”inkörsport” till missbruk av tyngre droger, har fått mottaga kritik. Tham skriver: ”[u]tvecklingen av det tunga missbruket har sin grund i andra orsaker än i hur många som prövar eller tillfälligt använder narkotika. Det tunga missbruket är i allt väsentligt kopplat till marginalisering och utslagning. Det gäller på såväl individuell som samhällelig nivå.” (Tham 2003: 15) Journalisten Eric Schlosser sammanfattar i *Reefer Madness* gatewayteorin som att de som brukar cannabis är mer benägna än andra att senare experimentera med andra psykoaktiva droger. Men han påpekar att detta är en korrelation, inte ett kausalt samband, och att det med största sannolikhet är beroende av kulturella och inte farmakologiska faktorer (Schlosser 2003: 17). För att utveckla Schlossers förklaring är det möjligt att då cannabis är kriminaliserat sätts cannabisanvändaren i kontakt med försäljare som även erbjuder annan illegal narkotika till försäljning.

När frågan om legalisering eller avkriminalisering väl tas upp inom svensk politik, är det i regel av ungdomsförbund som tystas av sina moderpartier. Till exempel under valrörelsen 2014, då Centerpartiets Ungdomsförbund ställde sig som positiva till en legalisering av cannabis. Men det är ingen fråga som de har gehör för hos moderpartiet, eller bland något annat parti i riksdagen. Både Folkpartiet och Moderaterna samt Piratpartiets ungdomsförbund har tidigare lagt fram liknande förslag, men utan något gehör från sina respektive moderpartier.

FORSKNINGSLÄGE

I en artikel i *Justice Quarterly* (Vol. 14 No. 4, December 1997) publicerade Stephen Chermak, professor i juridik vid Indiana University, *The presentation of drugs in the news media: The news sources involved in the construction of social problems*. Undersökningen använder flera olika metoder för att kunna dra slutsatser om presentationen inom press gällande drograpportering, med ett fokus på mediernas produktionsförhållanden och vilka källor som tillåts komma till tals. Metoderna som användes i undersökningen är kvantitativ innehållsanalys av rapporteringen, där över 2500 texter kodades, kompletterat med etnografiska intervjuer med arbetande journalister. Chermaks undersökning visar att från 1980 har droger prioriterats som ämne med högt

nyhetsvärde i amerikansk press. En intervjuad reporter i menade att "[drugs] had the potential to evolve into an important news story, especially when large amounts of drugs or cash were confiscated." (1997: 697) Mest relevant för denna uppsats frågeställning i Chermaks undersökning är interaktionen mellan officiella källor och nyhetsproduktionen. Något som lämpar sig väl för att lyfta fram i ett dagordningsteoretiskt synsätt.

Chermak tar upp att reportrarna förlitar sig på huvudsakligen politiker och representanter för polisväsendet, för att "konstruera händelsen" (Chermak 1997: 688). Detta, föreslår Chermak, pekar på att medieproducenterna använder sig av dessa källor huvudsakligen för att det är mest effektivt. Källorna har tillgång till intressant material och dokument som rör fallen, och ställer gärna upp med talföra personer som kan uttala sig på ett medieanpassat sätt. (ibid. 698) "Sources able to provide information in an efficient and newsworthy manner receive the opportunity to influence public discourse on crime and social control." (ibid. 689) Chermak menar att "news reporting is structured to support existing political, social, and legal systems." (1997: 693) Och då "[d]rugs have been framed as a criminal justice problem, with the implication that a law enforcement solution is the most effective" (ibid. 714) så kommer rapporteringen att spegla denna syn på alla illegala berusningsmedel. Chermaks undersökning pekar också på att

Reporters rarely questioned the veracity of the information provided by officials, and did not criticize the activities of the source organization. They were more concerned about keeping access to sources and organizational documents than about the reliability of information provided by officials. [...] One reporter we interviewed had recently completed an investigative reporting series that criticized a local police department. After the stories were aired, he was denied access to organizational documents and had difficulty finding a police representative who would provide comment on camera. (ibid. 701)

Detta kan anses utgöra ett problem för nyhetsproduktionen, och då speciellt idealet att granska makten, då missförhållanden inom källorganisationer eller källinstitutioner kanske inte uppmärksammas. Att gräva för djupt i dessa skulle då kunna innebära en förlust av tillgång till material och kontakter. Men Chermaks undersökning visar också att när väl missförhållanden tas upp på nyhetsplats så dominerar dessa organisationers egna perspektiv, och de ges företräde att definiera problemet, avgränsa problemet, och presentera sin åsikt. (ibid. 707-708) Denna *beroendeställning* blir relevant för narkotikaperspektivet i svensk press.

Fiona Perman vid Edith Cowan University skrev 2002 sin avhandling, *Crossing Over the line: Becoming a marijuana user alters perceptions of source and message credibility in anti-drug campaigns* vid deras Faculty of Business and Public Management. I sin avhandling granskar hon sambandet mellan droginformationskampanjer och hur de uppfattas av såväl användare som icke-användare av cannabis. Trots att fokus i hennes avhandling ligger på specifika droginformationskampanjer torde resultaten gå att generaliserat tillämpa på vanlig nyhetsrapportering. Perman fann att droginformationskampanjer ämnade att avskräcka från narkotikaanvändning var måttligt effektiva bland icke-användare. Perman fann i sin undersökning att de som använde cannabis var mindre mottaliga för budskapen i kampanjerna. (Perman 2002: 173-179) Den självupplevda farlighetsgraden hos cannabis bland såväl måttliga som tunga cannabisanvändare står i kontrast till den fara som cannabisanvändning framställs innebära i droginformationskampanjerna. Detta, menar Perman, underminerar cannabisanvändarnas tro på sanningshalten i dessa kampanjer. Och då inte enbart rörande skadeverkningar hos cannabis, utan hos all illegal narkotika.

Users demonstrated rejection of anti-drug sources based on their lack of credibility, on both the trustworthiness and expertise criteria. Users looked to other users who confirmed their decision, because they believed that non-users were incapable of understanding their perspective. This cognitive response is consistent with cognitive dissonance theory, where a person seeks confirming evidence that their decision was the correct one, and finds grounds to devalue sources that contradict their decision. (ibid. 181)

En artikel i Harm Reduction Journal från 2012, *Societal images of Cannabis use: comparing three countries* jämför genom enkätundersökningar skillnader i hur pass farligt cannabis upplevs i Kanada, Sverige och Finland. (Cunningham et al. 2012: 21) De som besvarat enkäten i Sverige upplevde cannabis som en större fara för samhället än både finländare och kanadensare gjorde. På en skala från 1-15, där ett var det farligaste och femton det minst farliga, placerade de tillfrågade svenskarna cannabis på en femteplats. Författarna påpekar att "these differences appear to mirror actual levels of Cannabis use in each country where more than 40% of Canadian report having tried Cannabis at least once while less than 20% of people in Sweden and Finland report ever trying Cannabis." (ibid.) Detta, menar forskarna, tycks visa på att hur farligt cannabis uppfattas vara är en social konstruktion som speglar gestaltningen och uppfattningen i media och

praxis och lagar som rör drogen. Författarna frågar sig "[o]therwise, how could the same drug be viewed as dangerous in one country and relatively benign in another?" (ibid.)

Forskarna tolkar sina resultat som att de som tenderar att uppfatta cannabis som ett stort problem gör det i regel i samhällen där användningen, och i förlängningen kunskapen om hur cannabis påverkar användaren, är mindre. Med vetskapen om att genomsnittssvensken verkar uppfatta cannabis som ett stort samhälleligt problem (tyvärr nämner inte forskarna i sin artikel vilka de 14 andra farliga fenomenen i enkätundersökningen är) är det intressant att se hur media hanterar frågan om avkriminalisering och legalisering, och vilket fokus i rapporteringen som tillmätts farligheten hos cannabis.

Det har i Sverige skrivits ett antal c-uppsatser på ämnet. Krassman och Engelbrektsson Malmköld vid Lunds universitet skrev 2014 "*Legalize it!*", i vilken författarna genomförde en diskursanalys av legaliseringsdebatten såsom den presenterades i *Svenska Dagbladet*, *Aftonbladet* och *Dagens Nyheter*. De fann att över tid så har perspektivet på cannabis normaliserats, och härleder detta till ett mer tillåtande internationellt klimat när fler länder väljer att legalisera eller avkriminalisera cannabis. (Krassman och Engelbrektsson Malmköld 2014: 51) Samma år skrev Linus Wellen vid Umeå Universitets filosofiska fakultet c-uppsatsen *Legalisering av cannabis, filosofiska argument för och emot från ett svenskt perspektiv*. I uppsatsen dras historisk parallell till 1700-talets svenska kaffeförbud, och Wellen påpekar att legaliseringsförespråkare i debatten sitter på bevisbördan i och med att frågan som ligger till grund för debatten är "Bör cannabisbruk legaliseras?" Henrik Guthammar skrev 2013 en diskursanalytisk socialkonstruktivistisk analys av debatten med titeln *Puff the Magic Dragon*, i vilken han analyserade debattartiklar.

Jäverbo och Lindhe vid JMG skrev 2014 *Grönare på andra sidan*, där de jämför mediebilderna av cannabis i Sverige, Norge och Danmark under mars månad 2013 och 2014 med utgångspunkt i dagordnings- och framingtonteori. Utöver att kategorisera cannabisrapporteringen under fyra frames (Brott, skadlighets-, legaliserings- och glorifieringsramen) så fann författarna att de skillnader mellan länderna de hypotetiskt antagit inte visade sig stämma (Jäverbo och Lindhe 2014: 32). Undersökningen fann att de andra nordiska länderna hade en större förekomst av rapportering som rör cannabis under perioden än vad svensk press hade. "Man kan se en rätt stor skillnad i antal artiklar länderna emellan, där Norge och Danmark hamnar nära varandra och

Sverige sticker ut med väldigt få artiklar i jämförelse. Om man ser detta i relation till dagordningsteorin skulle detta innebära att debatten om cannabis skulle vara väldigt mycket mer aktiv i Norge och Danmark än vad den är i Sverige.” (ibid. 20) Jäverbo och Lindhe fann också att ”[n]är den bild som massmedia förmedlar gör att cannabis, en illegal drog, förstås på olika sätt för olika personer utifrån exempelvis socioekonomiska skillnader, risker det att underbygga redan rådande fördomar hos medborgarna som får sin information främst via massmedia (ibid. 20)

En c-uppsats skriven vid Södertörns Högskola 2012 av Sigge Trost och Magnus Wahlström, *Nolltolerans eller skademinimering : En studie av hur de svenska och brittiska drogideologierna återspeglas i Dagens Nyheter och The Guardian*, jämför författarna hur den rådande politiska uppfattningen om hur drogproblematiken ska hanteras behandlas i kvällspressen. Författarna finner i sin undersökning att Sverige i större utsträckning än Storbritannien har media som befäster rådande ideologier kring narkotika i folks medvetanden (Trost och Wahlström 2011) och ”bedrövas” då de med sina resultat i ryggen ”upplever det som att journalisterna bakom de artiklar vi läst inte alls verkar särskilt intresserade av att granska makten” (Trost och Wahlström 2011: 45). Författarna finner att rapporteringen inom DN kännetecknas ”av en ensidighet när de [sic] kommer till källorna som använts, och vi får intrycket av att artiklarna befäster att droger i allmänhet, och cannabis i synnerhet, är mycket farligt (ibid. 20) De finner att *The Guardian* i motsats till *DN* i regel använder sig av flera källor ”[vilket] gör texterna nyanserade och ger en saklig bild av drogerna och dess konsekvenser för individen.” (ibid. 31)

I en c-uppsats vid kriminologiska institutionen vid Stockholms Universitet från 2010, *Tabu, narkotikapolitikens moraliska konstruktion efter antropologen Mary Douglas*, gör Staffan Roos en ideologisk analys av riksdagsmotioner som rör narkotikalagstiftningen under perioden 2004-2009 i syfte att undersöka om det går att återfinna ett taburelaterat resonemang kring sättet att prata om narkotika. Han landar i slutatsen att”[u]pprätthållande av tabu i narkotikapolitiken har blivit så centralt att det återspeglas som politiskt korrekt då alternativa förslag på lösningar på ett och samma problem benämns som oansvarigt och kriminellt.” (Roos 2010: 31)

Är cannabis ett samhällsligt problem, en c-uppsats inom sociologi från Högskolan i Halmstad av Lory Leppänen och Paulina Klaussen skriven 2014, undersöker politikernas

inställning till cannabislegaliseringen. ”Gemensamt för samtliga åtta svenska politiska partierna är att de följer och förespråkar den restriktiva narkotikapolitiken. Samtliga företrädare för partierna hade ett negativt förhållningssätt till droger. De ansåg att den nolltolerans Sverige har idag är helt rätt.” (2014: 29)

TEORETISK RAM – Agenda-setting

Dagordningsteori (agenda-setting på engelska) kan sammanfattas i grundantagandet att nyhetsmedia pekar ut för allmänheten vilka de huvudsakliga sakämnena är, alltså vad som anses vara intressant och viktigt enligt nyhetsvärdering, och det speglas sen i vad allmänheten uppfattar vara intressant och viktigt. (McQuail 2010: 512; Barcus & Jankowski 1975: 100) Beläggen, eller det som tycks peka på teorins giltighet och tillämpbarhet i studier av masskommunikation, går att utläsa i data som visar på samband mellan hur betydelsefulla vissa ämnen presenteras i media, och den betydelse och uppmärksamhet som politiker och allmänheten fäste vid samma ämnen. (McQuail 2010: 512-13)

Dagordningsteori anses inte vara en vedertagen och helt bevisad förklaringsmodell. Enligt McQuail är dagordningsteori en sannolik men ej belagd idé. Detta främst då teorin tar sitt avstamp i grundantaganden som inte på ett enkelt sätt kan beläggas vetenskapligt, och alltså inte på metodologiska grunder kan uppvisa kausala samband. (McQuail 2010: 513)

The doubts stem not only from the strict methodological demands for proof of a causal connection, but also from theoretical ambiguities. The hypothesis presupposes a process of influence, from the priorities of political and other interest groups to the news priorities of media, in which news values and audience interests play a strong part, and from there to the opinions of the public. (ibid. 513)

McCombs & Shaws Chapel Hill-studie var den första som tycktes föreslå ett faktiskt samband mellan medieexponering och åsikter hos mottagarna. Forskarna undersökte väljarstöd för presidentvalskampanjer 1968 i Chapel Hill-distriktet, North Carolina, och kandidaternas framställning i media. De fann att ”the evidence in this study that voters tend to share the

media's *composite* definition of what is important strongly suggests an agenda-setting function of the mass media." (1972: 184)

Medieforskaren George Gerbner listar fyra sätt på vilka medier påverkar mottagarna genom att definiera och avgränsa verkligheten: "[t]hey tell us: (1) what is; (2) what or who is important; (3) what is right or wrong; and (4) what is related to what." (citerad i Barcus & Jankowski 1975: 100)

Det finns flera kontaktytor mellan dagordningsteori och andra masskommunikationsrelaterade effekter. Dessa inkluderar enligt medieforskarna Dearing & Rogers (1996: 15) bandwagon-effekten, *the spiral of silence*, nyhetsdiffusion och *media gatekeeping*. (citerad i McQuail 2010: 513) Medieforskarna Dearing & Rogers (1987) menar att vi behöver särskilja mellan tre olika distinkta dagordningar. Dessa är pressens, allmänhetens, och praxis (egen översättning från "policy"). (citerad i *ibid.*: 513)

Det finns enligt Dearing och Rogers (1996: 192) ett flertal generaliseringar som är tillämpliga på dagordningsteorin. Olika medier eller medieproducenter tenderar att genom nyhetsvärdering vara överens om vissa sakämners "viktighet". Och medias dagordningar överensstämmer inte nödvändigtvis med den objektiva verkligheten. Det är alltså inte den *absoluta betydelsen* av ett sakämne/händelse som spelar roll, utan den relativa kraften bakom rörelser och människor som försöker definiera eller uppmärksamma ett specifikt sakämne. (citerad i McQuail 2010: 514) Men de principerna som ligger till grund för nyhetsvärdering, anser McQuail, har förändrats i och med det utbud av nyhetstjänster som förekommer på internet, där också möjligheten att söka upp nyheter som överensstämmer med ens befintliga världsbild, alltså det som brukar kallas kognitiv dissonans inom medieforskning, också är oändligt mycket större än vad som varit möjligt tidigare. (*ibid.* 514)

De flesta av de undersökningar som genererat den data som ligger till grund för beläggandet av dagordningsteori har genomförts kring politiska kampanjer i valtider. Denna avgränsning i både tid och fråga kan antas kondensera de hypotetiska processer av påverkan från medier på mottagare som annars pågår, men som inte går att se i samma utsträckning. I regel är val högprofilerade mediehändelser med djupgående rapportering, där både löpande opinionsundersökningar samt valresultat går att ställa mot intervjuer med väljare om hur de

uppfattat politikernas framtoning. (ibid s.524) Detta gör val väl lämpade för undersökningar som syftar till att försöka belägga denna möjliga växelverkan mellan medier och mottagare.

METODEN

Syftet med uppsatsen är att undersöka eventuell skillnad i *ton* över tid, inom svensk press när cannabis och legalisering eller avkriminalisering rapporterats om på nyhetsplats. Med "ton" menas ett helhetsperspektiv på materialets innehåll. Det inbegriper texternas källor, förekomst av värdeladdade ord, samt vilka aspekter av legaliserings/avkriminaliseringsfrågan i stort man väljer att lyfta fram på nyhetsplats. Med *svensk press* syftar jag på de svenska medieproducenter (inom tidningar, tidskrifter och webbsidor) som blir föremål för min undersökning genom materialurvalet. Jag ämnar göra detta genom kvantitativ innehållsanalys av material hämtat från mediearkivet Retriever. Genom att undersöka förekomst av vissa företeelser avser denna uppsats att försöka utröna om någon förändring skett, och om så är fallet, hur det låter sig tolkas ur ett dagordningsteoretiskt perspektiv.

Att försöka utröna skillnader över tid i ett större perspektiv kan med fördel göras med hjälp av en kvantitativ innehållsanalys. Boréus och Bergström menar att "innehållsanalysens styrka [ligger] i att skapa överblick över större material och i att kunna ge underlag för jämförelse." (Boréus och Bergström 2012:87) Om istället uppsatsens syfte varit att till exempel jämföra förändring över tid i läsartilltal i en specifik publikation, så hade kanske en kvalitativ innehållsanalys med specifika nedslagspunkter varit en bättre lämpad metod. Då jag i min undersökning främst kommer undersöka förekomst av manifest innehåll i analysenheterna, så verkar kvantitativ innehållsanalys vara det textanalytiska ramverk som bäst passar min forskningsfråga. (Boréus och Bergström 2012: 50-52) Jag valde att använda mig av manuell analys då vissa av mina undersökningsvariabler inte lätt skulle kunna göras med en datoranalys, då de inbegriper en viss tolkning av materialet grundad på kontext. Då detta kan vara problematiskt inom ramen för en kvantitativ innehållsanalys försökte jag precisera resonemanget bakom sättet att tolka så utförligt som möjligt i kodboken. (Se Appendix 2.) Undersökningens kodningsenheter (Boréus och Bergström 2012: 55) spänner över aktörer, förklaringsmodeller, koncept och om vetenskapliga belägg presenteras. Varje analysenhet (hädanefter kallad text)

ställs mot nära på alla variabler i kodschemat. (ibid.) Jag skriver nära på, då vissa variabler är beroende av andra variablers förekomst i kodschemat.

Till exempel så kodar jag i undersökningen för förekomst av vetenskapliga argument för eller emot en legalisering eller avkriminalisering av cannabis. Om vetenskapliga argument förekommer, så leder den kodningsenheten till två under-variabler, som svarar mot förekomst av hur specifika argumenten är. Alltså om de refererar till någon specifik studie eller forskningsresultat, eller om argumentationen använder forskning eller vetenskap som en generell term.

En av de variabler som kodas för i undersökningen är om texten ger uttryck för en enhetlig syn på narkotika, alltså föreställningen att (illegal) narkotika är en närmast homogen grupp i fråga om farlighet eller skadeverkningar på något sätt, och att cannabis ingår i denna grupp. Inte sällan används går förekomst av denna variabel att se i samband med antagandet att en legalisering eller avkriminalisering av cannabis snabbt kommer leda till en ”slippery slope”-effekt där allt farligare droger successivt kommer introduceras på den legala marknaden och marknadsförs aggressivt. (Ej att förväxla med gatewayteorin som nämns under Bakgrund.) Av samma anledning som enhetligt perspektiv är förekomst av ”knark” en variabel som kodas för i undersökningen, och som delvis kan anses överlappa sett till vad det kodar förekomst av. Knark är en paraplyterm för allaolagliga berusningsmedel.

En annan variabel är om texten nämner medicinsk användning av cannabis, intressant för undersökningen då den tycks peka på om bilden av cannabis i pressen lyfter fram potentiellt gynnsamma ”bieffekter” av cannabisanvändning. Av samma anledning är potentiella skatteintäkter en intressant variabel som är av intresse för presentationen av frågan.

Kodschema med variabler och kodbok med instruktioner återfinns under Appendix.

MATERIAL och URVAL

En sökning i mediearkivet Retriever på söktermen cannabis* AND legal* mellan perioden 2001-01-01 och 2015-12-02 utgjorde grunden för mitt materialinsamlande. Alla texter som kodades för denna undersökning har hämtats från mediearkivet Retriever Research. Förutom två fall där

texter ”manglats” av digitaliseringen och inte var möjliga att läsa för att koda gick det relativt enkelt att hitta material med söksträngen. Den ovan nämnda söksträngen svarade överraskande bra mot den typ av texter jag eftersökte. Resultatet blev totalt 5 728 träffar fördelade över rikspress, prioriterad landsortspress, landsortspress och webb. Övriga checkboxar för tidningsalternativ i databasen lämnades blanka, då uppsatsen undersöker hur cannabislegalisering presenteras på nyhetsplats. Av samma anledning var inte insändare eller notiser av primärt intresse. Sökningen var medvetet bred. Detta då jag eftersträvade att få träffar i olika tidningars material för att kunna erbjuda en bred och i viss mån rikstäckande bild av hur rapporteringen ser ut och har sett ut. Den breda sökningen var också den främsta anledningen till att jag valde att hämta allt mitt material från Retriever. Det föreföll mig inte möjligt att på något annat sätt komma över ett aggregat av rikstäckande media att göra mitt materialurval ur. Problemet blir naturligtvis att jag är utlämnad till Retrievers urval av artiklar. Om Retriever eller mediekällorna inte digitaliserat artikeln, har jag ingen möjlighet att få kännedom om att den någonsin existerat. En annan aspekt av att hämta mitt material från Retrievers arkiv är att ett fåtal medieproducenter som bedöms som relevanta av Retriever inte passar ett strikt press-kriterium. Ett fåtal texter blev därför utvalda för kodning som kom från Regeringen, SVT, SR och ett internt diskussionsunderlag från Piratpartiet. Då SVTs och SRs förekomst i materialet bestod av journalistiskt material som publicerats på deras nyhetswebbar bedömde jag inte detta som problematiskt. De texter som kom från Regeringen och Piratpartiet är ett fåtal och påverkar inte undersökningens resultat.

För att kvantitativt undersöka *tonen* i det aggregerade mediaflödet föreföll det ett måste att inkludera resultat från webben för att få en trovärdig undersökning. Att inte inkludera webben vore att ignorera hur mediekonsumtionen förändrats under 2000-talet. Jag anser att det allvarligt skulle försämra validiteten i min undersökning. Frågan om cannabislegalisering tycks allt mer flyttat ut på nätet. Exempelvis *Nyheter24*, *Vice*, *Newsmill*, och *Drugnews*, alla tidningar med stor andel av antalet sökresultat, har inga pappersutgåvor (*Vice* är något av ett gränsfall). De som är intresserade av legaliseringsfrågans utveckling kanske redan under tidigare delar av undersökningsperioden (tillika 2000-talet) fick en större andel än genomsnittet av sina nyheter via internetmedia. Den frågan är det dock bortom fånget för denna uppsats att besvara.

För varje årtal valdes de tre månader som hade högst antal träffar ut, då detta indikerar att någon händelse gett upphov till den ökade mediala uppmärksamheten. Vidare ger de mest resultatstikka månaderna större möjlighet att få ett bredare spann av publikationer, med möjlighet för fler aspekter av legaliserings- eller dekriminaliserings frågan att tas upp. För att förenkla materialurvalet sorterades resultaten efter Retrievers kriterier för *mest relevant*. Jag gick sedan igenom resultaten uppifrån och ner för att göra ett mekaniskt urval av texter. Med anledning av frustrerande begränsningar i användarvänligheten hos Retriever blev det enklast att göra urvalet på det sättet. De fem mest relevanta texterna från de tre månader med flest sökträffar valdes ut. Texter sorterade efter Retrievers kriterier för relevans, och som svarade mot nedanstående avgränsningar. Vilket ger 15 texter per år och en total på 240 texter med ett minimalt bortfall. De texter jag väljer ut blir de som jag även kommer att koda. För att undvika att få en ohanterbar mängd artiklar att koda fastställdes några ytterligare urvalskriterier för de texter som skulle analyseras. Dessa presenteras utförligare under rubriken avgränsningar.

AVGRÄNSNINGAR

Texter på färre än 160 ord valde jag bort, och tittade istället på nästa text i listan. Detta filtrerade bort alla korta telegram från nyhetsbyråer och rewrites därutav, och nära på alla insändare och notiser. Även texter där det snabbt blev uppenbart att det rörde sig om recensioner eller insändare valdes bort. I mediearkivet Retriever så visas en liten ruta med ett kortare utdrag för varje sökresultat, där ens söktermas fetas. En snabb titt på detta utdrag kunde ofta visa på om det rörde sig om en recension eller insändare.

Texter på över 4100 ord valdes inte ut för att kodas. Detta filtrerade bort helsidor som matats in i Retriever med anledning av en enda text som matchade sökkriterierna. Under materialinsamlandets gång blev jag tvungen att öka den övre gränsen för antalet ord, med den ursprungliga övre gränsen på 2000 ord skulle flera för undersökningen relevanta reportage inte ha blivit utvalda för kodning.

Webbresultaten vållade några smärre problem i materialinsamlandet. Tidningar som har både pappers- och nätutgåvor ibland dök ibland upp som dubletter. Även besläktade

landsortstidningar som troligen tillhör(de) samma koncern och delade material gav upphov till dubletter. Även dessa valdes bort. Tack vare relevans-sorteringen dök dessa nästan alltid upp bredvid varandra, vilket underlättade att hitta dubletter. Detta uteslöt i stort förekomst av dubletter, och de dubletter som sen förekom i undersökningen var till största delen på grund av material som delats mellan redaktioner och publicerats olika månader år då närliggande månader genererat högst antal sökträffar. I det fall när detta förekom, behöll jag dubletten i kodningen. Jag valde att göra detta för att den publicerats en annan månad i en annan tidning, och därför ändå kan anses ha nått ut till mottagare och bidragit till gestaltningen av frågan.

Bland webbresultaten dominerade *Drugnews* som är en sida tillhörande RNS, Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle. RNS grundades av Nils Bejerot 1969, och är en ”lobbyorganisation som av hävd har ett stort inflytande över den nationella narkotikapolitiken, vilken i hög grad liknar organisationens eget handlingsprogram” (Inger Sahlin 2011: 89, citerad i Linton 2015). *Drugnews* är en publikation som, det anglocentriska namnet till trots, enbart utkommer på svenska. Då syftet med min uppsats är att försöka se förändring över tid i hur svensk press behandlar frågan om cannabislegalisering föreföll inte en sån tendentiös källa relevant. Det verkade inte heller sannolikt att RNS främsta språkrör skulle börja ifrågasätta eller problematisera förbundets linje under undersökningsperioden. Jag valde att inte ta med några av deras texter för kodning, då *Drugnews* texter då skulle få en representation inom materialet som inte stod i förhållande till publikationens räckvidd.

För vissa år så var det uppsatta sättet att genomföra urvalet icke tillämpligt. År 2000 hade till exempel totalt 36 resultat, och inte en månad med fler än 4. Räddningen blev då istället ett urval med samma avgränsningar, men över hela året istället för månadsvis. För år där en eller två månader erbjöd tillräckligt många alternativ för att genomföra månatliga nedslag gjorde jag det där det var möjligt, men kompletterade med att plocka resten av texterna från helårsvyn efter samma kriterier som alla andra texter valdes ut efter.

Om två månader hade samma antal träffar, och bägge var aktuella för valet av en tredje månad valde jag ut den månad som låg längst ifrån en redan utvald månad. Detta för att i den mån det är möjligt sprida ut resultaten över året.

Den slutliga söksträng som användes för materialinhöstandet var "cannabis* AND legal* ANDNOT Drugnews ANDNOT Kodein ANDNOT Rohypnol". Detta då ett fåtal år fick en överdriven representation av sökträffar som inte rörde cannabislegalisering, utan istället gällde primärt rohypnol och kodein-missbruk eller –beslag. Texterna dök ändå upp i min sökning då det ofta rörde sig om brottsrapportering där de som gripits även testats positivt för cannabis eller gripits med cannabis på sig.

GENOMFÖRANDE

Jag har så långt det är möjligt i kodinstruktionen försökt klargöra resonemanget bakom kodningen. (Se Appendix 2, Kodbok.) Detta för att undvika problem med kodningen relaterade till reliabilitet. Vad validiteten anbelagar är det i stort allt jag önskat kunna undersöka inom det ramverk jag ställt upp för min undersökning, och som ryms inom fånget för en C-uppsats. Kodningsenheten *Anledning till rapportering* är något problematisk. Det visade sig svårt att fastställa kriterier för denna kodningsenhet som på ett tillfredställande sätt kunde svara mot vidden av tänkbara anledningar till rapporteringen. Lösningen blev istället att de texter som inte på ett enkelt sätt kunde införas under befintliga kategorier istället markerades som *Annat* med en kommentar efter, för att möjliggöra senare utbrytning av ytterligare kategorier. Detta sätt att hantera osäkerheten inom undersökningens vidd tillämpades även på kodningsenheter under *Aktörer*. Tack vare detta var det ganska så enkelt att efter avklarad kodning lägga till ytterligare kategorier av aktörer. Till exempel kategorierna tjänsteman och medicinsk personal tillkom efter avklarad kodning.

Det huvudsakliga problemet med materialurvalet är att inte nödvändigtvis alla texter svarar mot specifikt endast legalisering eller avkriminalisering av cannabis som huvudämne. Vissa texter rör besläktade företeelser. Men då det inte var möjligt att utarbeta några noggrannare urvalskriterier för Retriever Webb, så är istället materialet att betrakta som ett tvärsnitt av frågan i pressen. Med detta inte sagt att alla texter som valdes ut kodades och stoppades in i statistiken utan reflektion. Texter som bedömdes ha en allt för avlägsen koppling till frågan utelämnades eller rödmarkerades i formuläret. Till exempel texten *Ung vänsters nya kommunistiska ordförande* ur *Analys och Kritik* (2005-10-25, webb), en krönika på 1900 ord som vid urvalet

passerade alla kriterier för kodning, men som när turen väl var kommen visade sig komma med på grund av den sista meningen i hela texten ("Det är kanske därför en del feminister vill legalisera cannabis, eftersom den minskar testosteronhalten."). Den texten rödmarkerades. Jag har försökt vara konsekvent i var skiljelinjen mellan relevanta och ej relevanta texter går, men om det är någon del av denna undersökning som har brister i den bakomliggande metoden så är det tveklöst denna del av urvalsprocessen. Vilket vållar problem för undersökningens reliabilitet. Det kanske hade varit klokare att istället koda hela det utvalda materialet och försöka att med analytiska verktyg efter avklarad kodning fastställa en felmarginal i hela datasettet.

ANALYSERADE ASPEKTER

Då jag eftersträvade att undersöka skillnad i ton med kvantitativ metod torde det enda sättet att göra det, åtminstone inom ramen för en c-uppsats, att undersöka förekomsten av vissa företeelser och aktörers representation inom de analyserade texterna.

Samtliga analyserade aspekter återfinns i Appendix 1, Kodschema. Men i korthet kan dessa sammanfattas under *Kategoriskt*, *Aktörförekomst* och *Omnämmanden*. Under *Kategoriskt* förekommer rubrik i mediearkivet Retriever och anledningen till rapporteringen. *Aktörförekomst* svarar mot specifika aktörers förekomst i texten, i fråga om omskrivna uttalanden eller citat. Till exempel politiker, poliser, jurister, legaliseringsförespråkare/cannabisanvändare med mera. Under *Omnämmanden* kan vi finna specifika företeelser, exempelvis om texten presenterar en historisk bakgrund till dagens narkotikalagstiftning och synen på densamma, om det förekommer vetenskapliga argument, omnämmanden av skadeverkningar från cannabisanvändning eller om "knark" förekommer i texten.

RESULTAT

Av de undersökta variabler redovisas förekomsten av aktörer och källor, förekomst av enhetligt perspektiv på narkotika, skadeverkningar och potentiella skatteintäkter från legalisering eller avkriminalisering, samt den huvudsakliga anledningen till rapporteringen. Vissa variabler har

korsjämförts med förekomst av andra variabler, för att försöka utröna eventuella samband eller trender inom rapporteringen. Variabler med relativt få träffar delas upp mellan undersökningens första och andra hälft, och presenteras i inte utslaget per år.

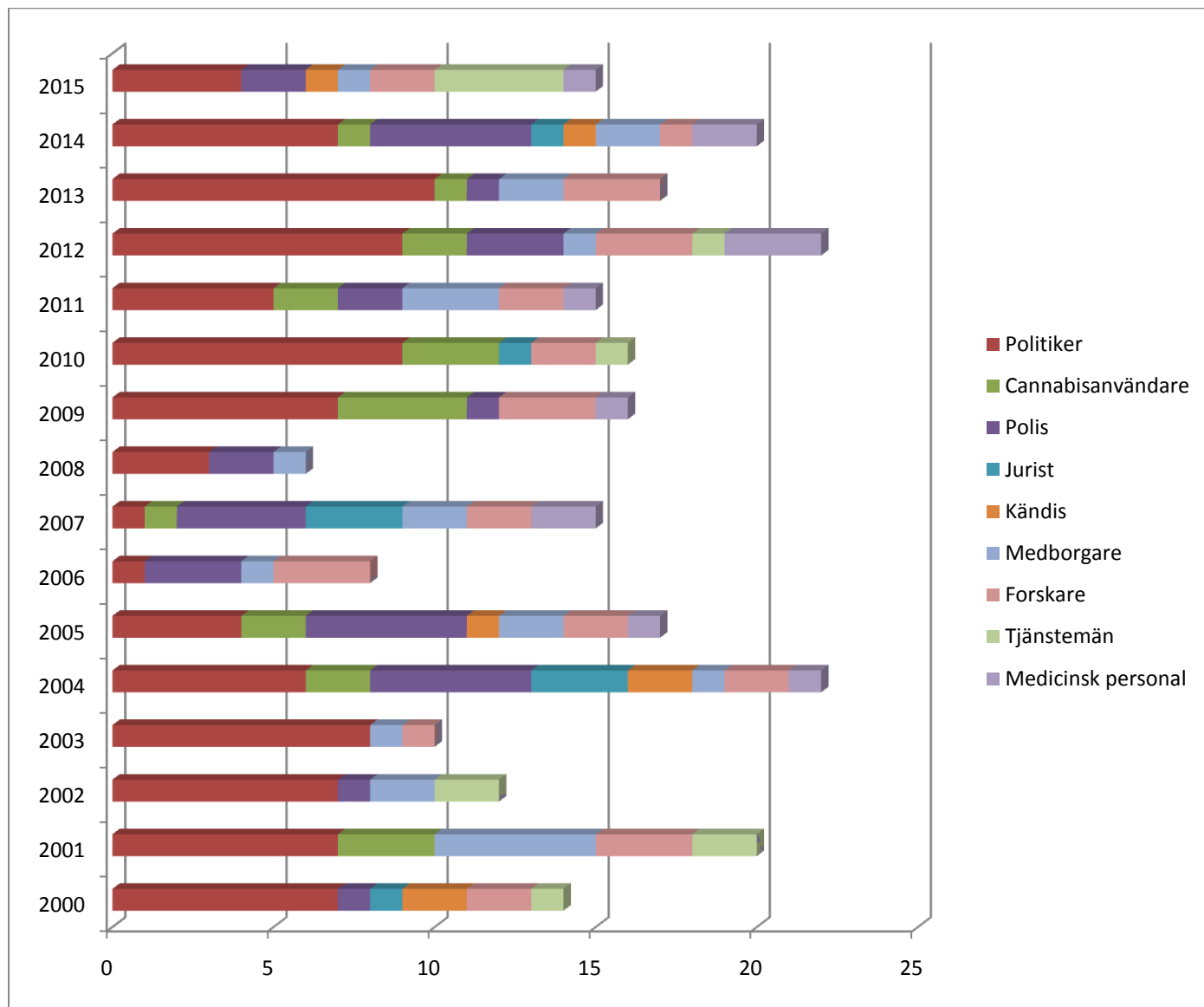

Fig. 1 Förekomst av aktörer/källor inom kodade texter (N= 222)

I diagrammet ovan (fig. 1) återfinns förekomsten av de kodade texternas aktörer per år. Den vanligast förekommande källan i de kodade texterna är en politiker. Denna förekomst ligger i regel fast på en ganska stabil nivå under hela undersökningsperioden. Under åren 2005-2008 förekommer politiker som källor i mindre utsträckning än övriga år, i vilka politiker

representerar ungefär mellan hälften och en tredjedel av källorna i texterna. Kändisar var en betydligt mer sällsynt variabel än vad jag antog innan undersökningen. Under de första 5 årens texter var kändisar vanligare förekommande än under resten av undersökningen. De sista två åren går det att se en liten förekomst av kändis-källor.

Poliser (eller representanter för polisväsendet) förekommer i alla undersökningens år förutom tre. Dessa är 2001, 2003, och 2010. Jurister hade en överraskande liten förekomst i texterna. Endast 5 år (2000, 2004, 2007, 2010 och 2014) hade några jurister som källor, och bland dessa var det bara 2004 och 2007 som hade fler än en förekomst. Forskare förekom alla år förutom 2008 och 2002, och förefaller ligga på en relativt stadig nivå. Medborgare hade flest förekomster under 2001, och var helt frånvarande år 2000, 2009-2010. Tjänstemän hade en liten förekomst under undersökningens första 3 år, för att sedan helt utebli från undersökningen och återkomma i den sista tredjedelen (alltså åren 2010-2015). 2015 har tjänstemän sin högstanotering. Cannabisanvändare och legaliseringsförespråkare verkar ha nått sin topp som källor i rapporteringen år 2009, för att sedan dala och vara helt frånvarande 2015. Överlag har 2006 en väldigt låg förekomst av källor, liksom år 2008.

Undersökningen fann att det är aningen mer vanligt att inte presentera ett enhetligt perspektiv än att presentera ett enhetligt narkotikaperspektiv. Alltså att illegal narkotika är en närmast homogen grupp i fråga om skadeverkningar och giftighet, och att cannabis ingår i den gruppen. 81 av 222 texter presenterade ett enhetligt perspektiv på narkotika i fråga om skadeverkningar eller farligheten hos narkotika. Förekomsten av dessa per år går att utläsa i grafen nedan (fig. 2).

Fig. 2, antalet texter per år som presenterar ett enhetligt narkotikaperspektiv.

Rörande skadeverkningar: 47 texter lyfte fram skadeverkningar från cannabisanvändning. Av dessa förekom i 15 texter vetenskaplig argumentation: 4 som stödde en .legalisering eller avkriminalisering, 11 som motsatte sig en legalisering eller avkriminalisering. Tre av dessa, både för- och motargument, refererade specifika studier eller forskning. Så andelen av de texter i vilken vetenskaplig argumentation användes, i texter som lyfte fram skadeverkningar, var betydligt mindre sannolika att referera specifika studier om de motsatte sig en legalisering eller avkriminalisering. I undersökningens första hälft var det 17 texter som lyfte fram skadeverkningar, i den andra hälften var det 30.

Över tid är det möjligt att se en tydlig ökning av fler omnämmanden i de analyserade texterna om medicinsk användning, alltså att använda cannabis för exempelvis smärtlindring eller som sömnmedel. Fördelningen av dessa omnämmanden per år återfinns i figur 3.

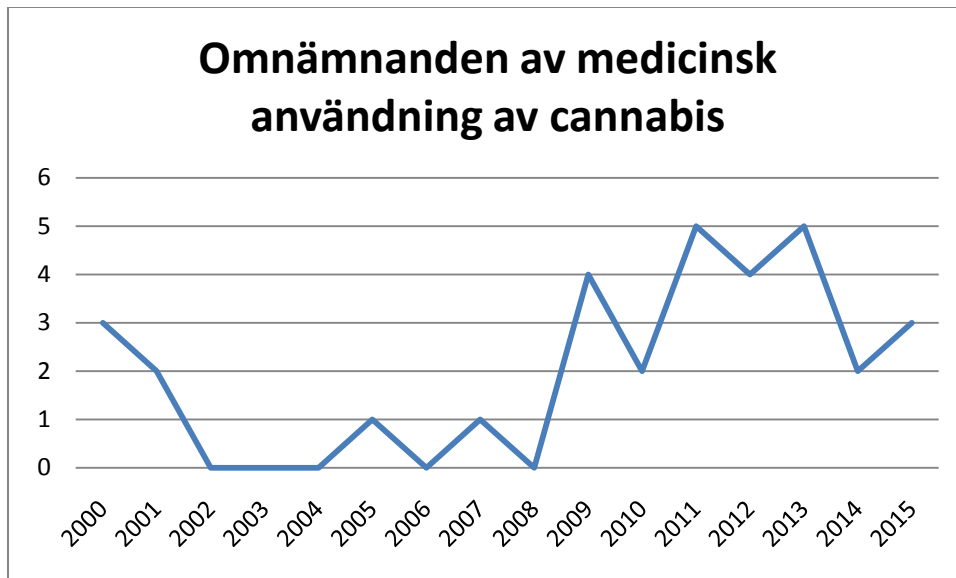

Fig. 3, antal förekomster i kodade texter av omnämmande av medicinsk cannabis.

Antalet texter som tog upp potentiella skatteintäkter, antingen genererade av en legalisering med statligt kontrollerad och beskattad försäljning av cannabis, eller genom omprioritering av polisiära resurser genom ett mindre fokus på att jaga cannabisanvändare, var totalt 35 texter. Av dessa nämnde 7 texter gatewayteorin, och 2 av dessa problematiserade gatewayteorin. Av totala antalet texter som svarade mot denna variabel förekom 21 stycken under undersökningens senare hälft.

Den bakomliggande anledningen till rapporteringen återfinns i tabellen nedan (Tabell 1). I tabellen har endast den kodningsvariabel med högsta antalet träffar per år skrivits ut. Som tabellen visar är Politik totalt den vanligast förekommande anledningen till rapporteringen. Värt att notera i denna tabell är att för år då ingen folkomröstning förelegat ett beslut om avkriminalisering eller legalisering (såsom i exempelvis Uruguay 2011) har dessa analysenheter istället kodats som politik.

ÅR	Främsta anledning till rapportering
2000	politik
2001	Annat
2002	Politik
2003	Politik
2004	Brottsrapportering
2005	annat
2006	forskningsrön
2007	annat
2008	folkomröstning, schweiz
2009	politik
2010	folkomröstning, kalifornien
2011	annat
2012	annat
2013	politik
2014	politik
2015	annat

Tabell 1. Främsta anledningen till rapporteringen per analyserat år i undersökningen.

Rörande förekomst av argument som åberopar vetenskaplig grund för eller emot legalisering eller avkriminalisering av cannabis är det en ganska enhetlig förekomst av dessa fram till 2008, där det går att se en ökning. För en uppställning av förekomst per år, samt antal omnämmanden av specifika studier/specifik forskning, se Tabell 2.

Vetenskapliga argument (antal)		<i>Om för, spec?</i> (ANTAL)	<i>Om mot, spec?</i> (ANTAL)
2000	0	N/A	N/A
2001	2		2
2002	0	N/A	N/A
2003	0	N/A	N/A
2004	0	N/A	N/A
2005	2		0
2006	2		1
2007	2		0
2008	1	N/A	0
2009	1	N/A	1
2010	3		2
2011	2	N/A	2
2012	3		1 (1 icke-specifik)
2013	1	N/A	0
2014	3		1
2015	4		1

Tabell 2, förekomst av vetenskapliga argument per år. Kolumnerna till höger svarar mot om argumenten är för eller emot en legalisering eller avkriminalisering, och huruvida de refererar specifik forskning. N/A betecknar frånvaro av argument.

Antalet förekomster av ”knark” sett som en funktion över tid återfinns i grafen nedan (fig. 4). Det går att se en minskning av antalet omnämningar från undersökningens början fram till slutet, där förekomsten av knark-termen når sin lägstanivå i undersökningen.

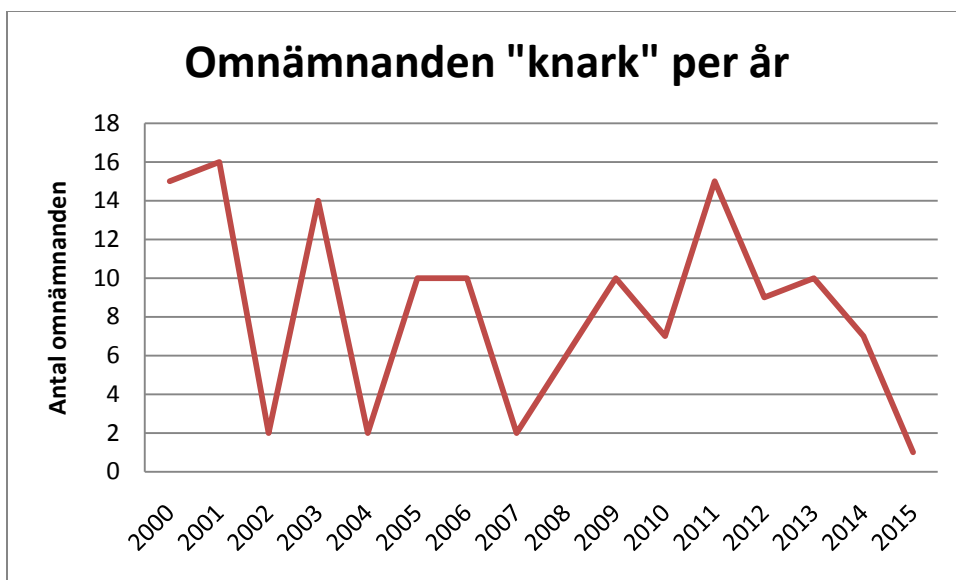

Fig. 4 Antal förekomster av "knark"-omnämmanden per år.

År 2011 sticker ut, i flera avseenden. Det är året som har näst flest knark-omnämmanden av samtliga år i undersökningen. Det har dessutom flest omnämmanden av medicinsk användning av cannabis, samtidigt som det har flest texter som presenterar ett enhetligt perspektiv på narkotika. Vidare markerar den en tydlig avvikelse i fråga om dominant aktör, då politiker i mindre utsträckning än kringliggande år förekommer som aktör. Samtidigt förekommer medborgare detta år som aktörer i större utsträckning än kringliggande år. Faktum är att medborgar-kategorin 2011 har sin näst högsta notering, efter 2001.

De artiklar som sätter samtida svensk narkotikapolitik i ett historiskt perspektiv är sällsynta. Sammantaget resulterade denna kategori i enbart fem träffar: 2 träffar år 2000, en träff 2006, en 2011, och en 2013.

Gateway-teorin omnämndes i totalt 29 texter, 8 av dessa resultat problematiserade idén om att cannabis fungerar som en inkörsport till tyngre missbruk. En text presenterade bägge synpunkter, medan 20 stycken presenterade gateway-teorin som vedertagen och oproblematiserad. 16 av alla gateway-omnämmanden av förekom under undersökningens andra hälft.

ANALYS

Resultaten visar på en viss oförutsägbarhet inom rapporteringen. Men det går att utläsa vissa trender under undersökningsperioden. Dagordningsteoretisk analys blir intressant i relation till frågan om cannabislegalisering eller avkriminalisering, då McCombs & Shaw i Chapel Hill-studien fann att ”the judgments of the voters seem to reflect the composite of the mass media coverage.” (1972: 181) Detta, menar forskarna, pekar på att de som röstar uppmärksammar alla politiska nyheter oavsett om de är från eller om en specifik favoritkandidat. (ibid. 181) Översatt till frågan om legalisering eller avkriminalisering av cannabis kan vi förutsätta att samma processer ligger bakom att forma bilden hos personer med förhållandevis lite kunskap om cannabis påverkan och/eller skadeverkningar på det personliga såväl som samhällsliga planet. Detta verkar andra forskningsresultat understöjda, rent specifikt i fråga om Sveriges perspektiv på cannabislegalisering. Cunningham et als studie (se Tidigare Forskning) tycks påvisa ett samband mellan den upplevda farligheten hos cannabis, hur stort samhällsligt problem cannabisanvändande är, och hur cannabis framställts i media.

Politiker dominerar som aktörer i de analyserade texterna. Detta verkar överensstämma med resultaten i Chermaks undersökning, där han fann att nyhetsrapportering är upplagd för att stödja redan befintliga samhällsliga strukturer. (1997: 693) Det går inte att se samma representation för poliväsendet och jurister som det går att göra för politiker, vilket kan visa på att politiker inom den svenska rapporteringen äger frågan och sätter dagordningen. År 2004, ett år vars främsta anledning till rapportering var brott, såg en stor förekomst av poliser och jurister som källor jämfört med kringliggande år. Det är sannolikt att poliser och jurister det året tagit över politikernas roll i att förmedla problembeskrivningen.

2005-2008 har en ganska liten förekomst av politiker som källor jämfört med andra år i undersökningen, och politik är inte heller under dessa år den huvudsakliga anledningen till rapporteringen. 2008 är dessutom ett år då Schweiz folkomröstning i legaliseringsfrågan stod som huvudanledning till rapporteringen. Det verkar inte som att politiker i varken Sverige eller Schweiz bereddes utrymme att uttala sig i frågan då. Efter 2008 stiger förekomsten av politiker igen. Fram till 2011, då deras relativa dominans i frågan förefaller övertas och delas upp mellan forskare och medicinsk personal. Detta troligen med anledning av att detta är samma år som Kofi Annan och hans medförfattare i Global Commission on Drugs presenterar sin rapport som kallar

för en omstöpning av narkotikapolitiken, och politikernas förtroende att uttala sig som experter i frågan kan antas ha underminerats. 2011 är även året då ett cannabis-baserat läkemedel tilläts i Sverige. Vilket kan anses förklara förekomsten av andra källor än politiker.

Kändisar som aktörer var sällsynta i de analyserade texterna. Detta kan antas ha sin grund i att kändisars cannabisanvändning inte längre ger upphov till skandalösa löpsedlar. Eller i varje fall inte gör det bland de publikationer som ingick i materialet för min undersökning. Utan större bortfall hade denna kategori kunnat döpas om till Alexander Bard, då han var den enda återkommande kändispersonen som förekom i de analyserade texterna.

Förekomsten av skadeverkningar eller argument om cannabis skadeverkningar inom kodade texter är nästan dubbelt så hög under andra hälften av undersökningen, jämfört med den första. Samtidigt som medicinsk användning av cannabis lyfts fram, så lyfter fler texter fram skadeverkningar av rekreationell användning.

Det är problematiskt att andelen texter av helheten i vilka vetenskaplig argumentation förekommer är ganska liten, det gör det väldigt osäkert att kunna dra generella slutsatser om någonting större utifrån dessa begränsade data. Men det går att se att vetenskaplig argumentation under den senare hälften av undersökningen inte är frånvarande under något år. 2008 markerar vad som skulle kunna betraktas som en ”höjning av debattnivån” i frågan. Från 2008 till 2012 förekommer lika många vetenskapliga argument som under de 8 år som föregick perioden. Det går också att utläsa en större förekomst av referenser till specifik forskning, under undersökningens senare hälft än den första. 2015 har toppnotering av antalet förekomster för denna variabel. Detta kan tyda på att de skribenter eller aktörer som argumenterar i sak nu, mer än vad de tidigare varit, är benägna att belägga sin argumentation med vetenskap bortom generella och ospecifika påståenden om vad ”forskningen säger” eller ”forskningen visar”.

Medicinsk användning av cannabis är kanske den viktigaste indikatorn denna undersökning kunde upptäcka på att en förändring har skett eller håller på att ske. 2009 går det att se en stark ökning av förekomst av denna variabel, som senare verkar permanent. Den medicinska aspekten av cannabisanvändning (i positiv bemärkelse) tycks ha blivit en del av debatten eller legaliseringsdiskussionen på nyhetsplats. År 2009 sammanfaller med en högstanotering relaterat till andel cannabisanvändare som får uttala sig i pressen. Det förefaller

ett rimligt antagande att de då tagit upp denna aspekt i en sån omfattning att även andra aktörer under senare år väljer att lyfta upp denna aspekt, oavsett uppsåt. Det är inte omöjligt att detta är en del av den globala perspektivskiftet mot medikalisering, alltså att betrakta narkotikamissbruk som ett sjukdomstillstånd snarare än en pågående antisocial kriminell verksamhet.

Det går inte att med säkerhet säga någonting om hur variabeln som svarar mot förekomsten av enhetligt perspektiv på narkotika har utvecklats under undersökningsperioden. Som det går att se i figur 2 har denna variabel fluktuerat ganska vilt under de år som denna undersökning fokuserat på. Det verkar inte heller lätt gå att korrelera förekomst av denna variabel med någon annan variabel, även om det under senare år i undersökningen går att se en viss samstämmighet mellan denna variabel och förekomsten av ”knark” i de kodade texterna.

Omnämmanden av potentiella skatteintäkter som följd av en legalisering eller avkriminalisering har ökat under perioden för undersökningen. Detsamma gäller skadeverkningar, samt en liten ökning av förekomst av gateway-argument. En ökning av förekomst av vetenskapliga argument (och då specifikt sådana som refererar till särskild forskning) går också att skönja. Överlag kan detta tolkas som att nivån i debatten har höjts, och fler olika aspekter (såväl positiva som negativa) av legaliseringsfrågan nu bereds utrymme på nyhetsplats.

I en tolkning av resultaten enligt Gatekeeping-teori (McQuail 2010: 308-311), så går det att se en ”höjning av debattnivån”, med fler aspekter av frågan som lyfts fram på nyhetsplats (se ovan). Detta kan tolkas som att mediaproducenterna vill nyansera frågan om legalisering, undvika en alltför polariserad debatt av skyttegravskaraktär i det offentliga rummet, och/eller problematisera den repressiva linjen inom svensk narkotikapolitik.

En anledning till varför inte fler norm- och auktoritetskritiska röster hörs i dessa sammanhang kan vara den tidigare omnämnda tabu-problematiken (se Roos 2010) i den svenska offentliga diskussionen. Okunskapen om cannabis faktiska skadeverkningar i sig kan väga tungt för att forma ens uppfattning. (Cunningham et al 2012) Då Sverige haft en nära på unik politisk konsensus rörande narkotikapolitiken och synen på narkotika, med pressväsendets uppslutande, tycks detta vara ett område väl lämpat för fortsatta studier av dagordningssteoretiskt influerande. Sambanden som presenteras i Cunningham et als jämförelse av attityder mot cannabis tycks peka

på att den svenska mediala inställningen faktiskt har påverkat eller till och med format uppfattningen om cannabis hos folket, och då speciellt bland människor utan egna erfarenheter. McQuail skriver angående påverkan enligt dagordningsteori: ”[o]pinions on particular issues may be influenced by media and there is evidence of a potential for learning about issues and policy stands, especially by the relatively ignorant and disinterested.” (2010: 524) Detta vidrör även Perman i sin avhandling, som visar resultat som styrker att droginformationskampanjer har liten till obefintlig verkan på de som redan använder cannabis.

En möjlig förklaring till varför svenska cannabisanvändare eller legaliseringsförespråkare inte uttalar sig i media kan delvis förklaras med att politikernas agenda motsätter sig en folkförankring i cannabisfrågan, och den press som sluter upp bakom politiken reproducerar denna föreställning. Utöver detta är inte svenska legaliseringsförespråkare organiserade på samma sätt som i många andra europeiska länder. Ytterligare en möjlig förklaring är det som kallas *spiral of silence* (McQuail 2010: 519), alltså en rädsla för att bli utstött eller stigmatiserad till följd av sina uttalanden. I Sverige där narkotikabruk traditionellt ansetts vara oförenligt med samhällets värderingar vore det inte överraskande om detta skulle vara den främsta anledningen till att så få svenska cannabisanvändare förekommer i pressen.

DISKUSSION

Om liknande undersökningar ska genomföras i framtiden är det klokt att utforma öppna analysvariabler, för att ta hänsyn till att de kategorier som sätts upp på förhand kanske inte svarar mot hela vidden av rapporteringen. Analysvariablerna och/eller undersökningen borde utformas på ett sådant sätt som möjliggör utbrytande av ytterligare kategorier antingen under pågående undersökning eller efter avklarad kodning, allt eftersom mönster uppenbarar sig i kodningen.

Dominansen av de ospecifika politiker-variablerna inom både anledning till rapportering och aktör pekar på att en mer omfattande provkodning hade kunnat underlätta kategoriutformningen. Att exempelvis dela upp politiker-kategorierna, ytterligare i svenska och utländska kategorier tror jag skulle kunna generera mer intressanta och lättolkade resultat. Av samma anledning är folkomröstnings-variabeln något för enkelspårig. Under undersökningsperioden skedde bara två folkomröstningar, i Schweiz 2008 och Kalifornien 2010.

Resten av de beslut rörande cannabis och dess legala status som fattades under undersökningsperioden skedde utan folkets inblandning.

Trettio års politisk enighet och en förenklad medial bild av narkotikaanvändare (och då särskilt cannabisanvändaren, då cannabis är den mest använda illegala narkotikan i Sverige) står emot ett öppnare och mer inkluderande debattklimat i frågan om legalisering eller avkriminalisering. (Se Trost och Wahlströms (2012) resultat.) Linton beskriver det politiska etablissemangets syn på alternativet till den svenska nolltoleransen som ”det som i Sverige senare kom att kallas knarkliberalism; en cynisk nihilism - statligt driven defaitism - där myndigheter pytsar ut narkotika till förslavade människor i stället för att ställa de krav som skulle kunna lyfta dem ur deras missbruk” (Linton 2015: 39). Så länge som majoritetsbefolkningen stöd kvarstår för den repressiva linjen finns ingen motivation för politiker att undersöka alternativ till nuvarande narkotikapolitik. (se Leppänen & Klaussen 2014; Tham 2003) De som ”marginaliseras” eller ”slås ut”, för att låna en formulering från Henrik Tham (citerad under Skadeverkningar och Gatewayteori), står då som exempel på personliga misslyckanden, snarare än som en följd av rådande politik.

Undersökningen tycks peka på att debattklimatet blivit något mer tillåtande under de senare åren. Större förekomst av olika sorters argumentation under andra hälften av de undersökta åren tycks indikera att frågan blivit något mer rumsren, och att fler aspekter av legaliseringsfrågan kan tas upp i debatten. Antalet sjunkande knark-omnämningar under undersökningsperioden går att utläsa som ett minskat skuldbeläggande (i brist på bättre ord) av cannabisanvändare i pressen. Samtidigt som förändringar sker internationellt går det att se en ökning av att lyfta fram skadeverkningar i de kodade texterna. Detta väljer jag att tolka som en motreaktion på rörelsen mot en avkriminalisering/legalisering av cannabis internationellt, och det kan ses som ett sätt att belägga den repressiva linjen som Sverige har inom narkotikapolitik. Det går även att argumentera för att det är ett försök att balansera rapporteringen och visa var både förespråkare och motståndare står i frågan.

Den huvudsakliga anledningen till rapporteringen förefaller vara politik. Mycket sällan förekommer någonting som kan liknas vid folkligt förankrad rapportering rörande cannabislegalisering. När till exempel Portugal avkriminaliserade innehav och bruk 2001 förekom en stor andel medborgare som källor, och i Uruguay tilläts de som såg positivt på

förändringen i sina länder att uttala sig med anledning av legaliseringen. Men det fanns ingenting som knöt an rapporteringen till svenska medborgare. Inga svenska förespråkare för en legalisering eller avkriminalisering bereddes utrymme att uttala sig. Detta kan förstås vara en följd av att narkotikapolitiken inte förefaller vara en särskilt prioriterad fråga inom den svenska pressen i allmänhet (något som Jäverbo och Lindhes undersökning från 2011 pekar på). Att man då kanske inte avsätter några reportrar för att bevaka en sådan händelse på plats, utan snarare i regel förlitar sig på andrahandskällor från andra tidningar eller nyhetsbyråer förefaller rimligt.

Som exemplet under Bakgrund med Beatrice Asks uttalande så finns det en, som Linton benämner det, ”informationsmässig förtroendeklyfta” mellan ungdomar/användare och myndigheter i frågan. ”[Den svenska narkotikapolitiken har] i första hand inte handlat om att förhindra att människor hamnat i missbruk utan om att vinna ’majoritetsbefolkningens stöd för visionen om ett narkotikafritt samhälle’ ” (Ingrid Sahlin, professor i socialt arbete, citerad i Linton 2015: 14). Detta kan antas ha påverkat inte bara debatten och sättet att se på både narkotikabruk och de som väljer att använda sig av narkotika, utan även trovärdigheten hos utsagor från personer inom regering, myndighet, och polismakt (Se Perman 2002). Vilket möjligen gör det svårt för politiker att kunna nyansera debatten, då politisk konsensus fortfarande är att cannabisanvändning är oförenligt med svenska värderingar (något som Leppänen och Klaussen visade i sin intervju-undersökning 2014). Men det borde inte rimligtvis påverka pressens möjligheter till nyansering i frågan. Dock tycks politiker äga frågan i pressen, sett till såväl förekomst av aktörer i de kodade texter, som anledningen till rapporteringen. Vilket gör det relevant att ta upp ett citat från Nils Bejerot som jag redan tidigare lyft fram.

De som behärskar massmedia och yttrandefriheten har den tunga skyldigheten att så objektivt som möjligt rapportera vad även för dagen obekväma forskare och fackmän kommer fram till. Allmänheten har rätt att bli allsidigt informerad, och det är särskilt viktigt i frågor där tiotusentals människors val och ve står på spel. (Bejerot 1969: 168)

Citatet får nu något av en annan inramning. När bevisligen tusentals liv förstörts till följd av (som Kofi Annan och hans medförfattare i Global Commission on Drugs uttrycker det) mångmiljardprojekt som bara har ett symboliskt värde, är det oförenligt med det journalistiska yrkets målsättning att granska makten, att inte problematisera och ifrågasätta.

På grund av den svenska politiska hållningen i narkotikafrågan, pressens inställning historiskt sett, och den statistik som finns över frekvensen av narkotikaanvändning i Sverige, anser jag att detta är ett område som är synnerligen lämpat för framtida studier av dagordningsteoretisk inriktning. En intressant fråga för uppföljning av denna undersökning, och föremål för potentiella framtida studier vore att undersöka i hur stor utsträckning svensk press använder sig av förstahandskällor eller egenhändigt producerat material relaterat till frågor som rör narkotikapolitik. Det är av intresse för att ytterligare tolka resultaten från min undersökning, men det föll tyvärr utanför fånget för denna uppsats.

REFERENSER, TRYCKTA KÄLLOR

Bergström, Göran och Boréus, Kristina (2012) *Textens Mening och Makt*. Lund: Studentlitteratur.

Johnsson, Björn (2010). ”Dubbelmoralen vet inga gränser.” *Expressen*, 2010-11-22 s.4.

Linton, Magnus (2015) *Knark, en svensk historia*. Bokförlaget Atlas.

McQuail, Denis (2010). *McQuail's Mass Communication Theory (6th edition)*. London: SAGE Publications Ltd.

Nationalencyklopedin, ”motbok”. Tillgänglig: <
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/motbok> > (2015-12-19)

REFERENSER, ELEKTRONISKT

Bejerot, Nils (1967). *Narkotika och narkomani, 3:e upplagan*. (Elektronisk) Tillgänglig <
<http://www.nilsbejerot.se/non.pdf> >

Bergvall, Båb (1993). *Nils Bejerot i knarkdebatten I*: Bejerot, Carol (red.) *Nils Bejerot - forskaren, folkupplysaren, pionjären i kampen mot narkotikan*. (Elektronisk) Tillgänglig <
<http://www.nilsbejerot.se/minnesbok.pdf> > (2016-02-20)

Chermak, Steven (1997). "The presentation of drugs in the news media: The news sources involved in the construction of social problems", *Justice Quarterly*, 14:4,687-718. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07418829700093551#.VomsPVJtFpg> > (2015-12-10)

Cunningham, John A.; Blomqvist, Jan; Koski-Jännes, Anja & Raitasalo, Kirsimarja (2012). "Societal images of Cannabis use: comparing three countries". *Harm Reduction Journal*. 2012; 9: 21. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3404918/> > (2015-12-19)

Earle Barcus, F och Jankowski, Susan M. (1975). "Drugs and the Mass Media". *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* vol. 417, Drugs and Social Policy (Jan., 1975), pp. 86-100. (Elektronisk) SAGE Publications Inc. Tillgänglig: JSTOR (2016-01-02)

EMCDDA (2011). "Drug policy profiles — Portugal". (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://www.emcdda.europa.eu/publications/drug-policy-profiles/portugal> > (2015-12-20)

Global Commission on Drugs, (2011). *Report of the Global Commission on Drug Policy*, June 2011. (Elektronisk) Tillgänglig: < http://www.globalcommissionondrugs.org/wp-content/themes/gcdp_v1/pdf/Global_Commission_Report_English.pdf > (2015-12-19)

Guthammar, Henrik (2013) *Puff the Magic Dragon – Om cannabis, legalisering och kriminalisering*. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://www.lunduniversity.lu.se/lup/publication/3811239> > (2015-12-19)

Hartelius, Jonas (1993). *En internationell opinionsbildare*. I: Bejerot, Carol (red.) *Nils Bejerot - forskaren, folkkupplysaren, pionjären i kampen mot narkotikan*. (Elektronisk) Tillgänglig < <http://www.nilsbejerot.se/minnesbok.pdf> > (2016-02-20)

Hughes, Caitlyn Elizabeth & Stevens, Alex (2010). *What can we learn from the Portuguese decriminalization of Illicit Drugs?* (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://bjc.oxfordjournals.org/content/early/2010/07/21/bjc.azq038> > (2015-12-20)

Jäverbo, Patrik & Lindhe, Jon (2014) *Grönare på andra sidan, Mediebilden av cannabis i tre skandinaviska länder*. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://expo.jmg.gu.se/node/2613> > (2015-12-19)

Krassman, Amanda & Englebretsson Malmsköld, Josephine (2014) *”Legalize it!” En diskursanalys av debatten om cannabislegalisering i vissa dagstidningar under perioden 2000-2014*. (Elektronisk) Tillgänglig < <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=5049214&fileOId=5049219> > (2015-12-19)

Leppänen, Lory och Klaussen, Paulina (2014) *Är cannabis ett samhällsligt problem? Det politiska perspektivet av legaliseringsdebatten*. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://hh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A730511&dswid=-7278> > (2015-12-19)

McCombs, Maxwell & Shaw, Donald (1972). *“The Agenda-Setting Function of Mass Media.” The Public Opinion Quarterly*, Vol 36, No. 2. (Summer, 1972), pp. 176-187. (Elektronisk) Oxford University Press. Tillgänglig: <

http://www.unc.edu/~fbaum/teaching/PLSC541_Fall06/McCombs%20and%20Shaw%20POQ%201972.pdf >

Perman, Fiona (2002). *Crossing over the line: becoming a marijuana user alters perceptions of source and message credibility in anti-drug campaigns*. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://ro.ecu.edu.au/theses/737/> > (2015-12-18)

Persson, Elin (2007). "Legalisering leder bara till ökat missbruk." *Kristianstadsbladet* (Webb) 2007-08-23. Tillgänglig: Mediearkivet Retriever (2015-12-10)

Roos, Staffan (2010). *Tabu, narkotikapolitikens moraliska konstruktion efter antropologen Mary Douglas*. (Elektronisk) Tillgänglig: < http://www.criminology.su.se/polopoly_fs/1.63394.1323358111!/menu/standard/file/TABU%20Staffan%20Roos.pdf > (2016-01-03)

SR.se Musikhjälpen (2014). (Elektronisk) < <http://bossan.musikhjalpen.se/topplistan> > (hämtad 2014-12-12)

Tham, Henrik (2003). *Forskare om narkotikapolitiken*. Stockholm: Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:415467/FULLTEXT02> > (2015-12-10)

Trost, Sigge och Wahlström, Magnus (2012). *Nolltolerans eller skademinimering : En studie av hur de svenska och brittiska drogideologierna återspeglas i Dagens Nyheter och The Guardian*.

Södertörns Högskola. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:487505/FULLTEXT01.pdf> > (2016-02 -20)

Wellen, Linus (2014) *Legalisering av Cannabis, Filosofiska argumentför och emot från ett svenskt perspektiv*. (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:745963/FULLTEXT01.pdf> > (2015-12-10)

Williamsson, Henrik (2007). "Hasch säljs till elever på kommunens skolor". (Elektronisk) Tillgänglig: < <http://hallandsposten.se/nyheter/laholm/1.112905-hasch-saljs-till-elever-pa-kommunens-skolor> > (2015-10-01)

APPENDICES.

Appendix 1: Kodschema

*Kategori

Typ av text? Ledare/Reportage/Artikel/Debatt/Nöje/Annat

*Anledning till rapportering?

Elitperson/Folkomröstning/Brottsrapportering/Forskningsrön/Politik/Annat

*Bakgrund

Ges ett historiskt perspektiv på narkotikalagstiftningen i Sverige? Ja/Nej

*Vetenskap

Presenteras vetenskapliga argument/belägg i texten för eller emot cannabislegalisering eller -avkriminalisering? Ja/Nej

Om För, refereras specifika studier? Ja/Nej

Om Mot, refereras specifika studier? Ja/Nej

*Omnämns

"Gateway-teorin"?

Potentiella skatteintäkter från legalisering?

"Knark"? Antal förekomster

Medicinsk användning av cannabis?

Skadeverkningar från bruk av cannabis?

Om Ja, enbart från rökning? Ja/Nej

Presenterar artikeln ett enhetligt perspektiv på narkotika? Ja/Nej

VEM FÅR UTTALA SIG?/KÄLLOR

Förekommer politiker i texten?

Förekommer cannbisanvändare i texten?

Förekommer polis i texten?

Förekommer jurist i texten?

Förekommer kändis i texten?

Förekommer medborgare i texten?

Förekommer forskare i texten?

Annat? Om så, vad?

Appendix 2: Kodbok

Majoriteten av undersökningsvariablerna gällande förekomst kodas med binära alternativ, och i de flesta fallen markeras förekomst med ett X i motsvarande ruta i excel-dokumentet. Tomma rutor eller 0 markerar icke-förekomst. För svar som faller utanför kategorierna eller är svårt att placera i en enda kategori, använd *Annat* följt av ett komma och en kortfattad beskrivning. Detta underlättar att inordna dessa förekomster i undersökningen efter avklarad kodning.

Kategori:

Kodas enligt typ av och plats på artikeln i fråga. "Annat" kommer troligen inte behövas, då vi inte kommer koda recensioner eller insändare, och våra kriterier filtrerar bort notiser.

Anledning till rapportering:

Under elitperson faller kändisar, politiker, kungligheter, etc. För att en text ska kodas under ELITPERSON fordras att det är någonting som personen själv sagt eller gjort som ligger till

grund för nyhetsrapportering. Om exempelvis en politiker kommenterar uppgifter om tidigare narkotikamissbruk ska det kodas under ELITPERSON. Men om uppgifterna framkommer under ett politiskt överläggande eller är del av ett utspel i pågående politisk debatt ska texten kodas under POLITIK.

FOLKOMRÖSTNING är en kategori för texter författade med anledning av pågående, stundande eller avklarad folkomröstning i olika länder i fråga om legalisering/avkriminalisering av cannabis, och är i det avseendet särskild från POLITIK.

BROTTSRAPPORTERING används för kriminalfall, texter som tar sin grund i poliskungöranden eller rättegångsfall, eller som rör brottslighet i stort.

Bakgrund:

Med historiskt perspektiv på narkotikalagstiftningen åsyftas all typ av historisk förklaring till samtida lagstiftning. Exempelvis årtal då beslut fattades, tongivande personer i debatten etc. Bakgrundens utförlighet omfattas inte av frågan.

Vetenskap:

Med vetenskapliga argument/belägg åsyftas exempelvis forskningsledare som uttalar sig med anledning av nya forskningsresultat, eller som expert i frågan. Men även icke-forskare kan kodas under detta; "studier/n visar", "forskningen säger", "forskare menar" etc är exempel på förekomster som kodas som vetenskapliga argument/belägg.

Om för/mot-följdfrågorna svarar mot om de som uttalat sig nämner studier, eller forskning specifik nog att enkelt kunna kontrollera. Exempelvis årtal och lärosäte där studien genomfördes. "Många studier visar" eller "i experiment" (utan årtal) kodas till exempel inte som referenser till specifika studier.

Omnämns:

Förekommer nedanstående i texten?

"Gateway-teorin": Idén att cannabis är en inkörsport till tyngre missbruk/bruk av annan narkotika, genom att enligt teorin ge användaren vad som brukar beskrivas som "ett sug efter större kickar" eller liknande.

Om ja, kritiseras eller problematiseras teorin? Ja/Nej

Potentiella skatteintäkter: I exempelvis Colorado genererar cannabisförsäljningen efter legaliseringen skatteintäkter istället för att stå som en utgiftspost för polisen. Härunder kodas även argument eller påstående för frigörande av polisiära resurser genom omprioritering samt finansiering av vård av tyngre missbrukare från intäkterna av lagligt såld cannabis.

"Knark"? Antal förekomster, även sammansatta ord såsom knark* eller *knark.

Medicinsk användning: Att använda cannabis som medicin. Exempelvis samtidigt som en genomgår cellgiftsbehandling mot cancer för att stimulera aptiten, eller som läkemedel i egen rätt, mot exempelvis ångest, stress eller värk.

Skadeverkningar från bruk av cannabis: Nämner artikeln men eller potentiella skador som cannabisanvändare/n fått till följd av sitt användande av cannabis? Här går vi på enbart manifest innehåll. Att personer i artikeln uttrycker förfäran över att människor använder cannabis kodas inte som förekomst.

Om Ja-frågan finns för att särskilja på om texten pekar på respiratoriska problem till följd av användningen, eller andra problem/men. Man måste inte röka cannabis för att bli berusad.

Med enhetligt perspektiv menas: gör artikeln skillnad mellan olika illegala berusningsmedel eller presenteras de som en homogen grupp med nära på samma nivå av skadeverkningar och effekter vid bruk? Under provkodningen förekom i en text citatet "'lättare' droger". Denna text kodades som Ja, då citationstecknen kring lättare indikerade att tidningen såg indelningen i lättare och tyngre droger som onödig. Hade tidningen istället skrivit "s.k lättare droger" hade den kodats som Nej.

Vem uttalar sig?/Källor

För att en källa ska vara anses vara relevant för denna kategori krävs att personen i fråga förekommer i texten i deltagande utsträckning. Exempelvis med uttalanden i form av pratminut eller omskrivna utsagor. Att till exempel en polis intervjuas med pratminutet "den här veckan har vi gripit 10 missbrukare, de flesta för cannabisinnehav eller försäljning" ska kodas som förekomst av polis. Inte som polis och cannabisanvändare.

Politiker åsyftar alla som har ett politiskt intresse eller ämbete och uttalar sig i egenskap av det.

Under cannabisanvändare kodas även legaliseringsförespråkare.

Under polis, alla företrädare för polismyndighet.

Under jurist, alla företrädare för det juridiska systemet.

Under kändis, personer som kan betraktas som elitpersoner, men som inte är politiker.

Exempelvis kungligheter, musiker, konstnärer, skådespelare etc.

Under medborgare, boende i området som medverkar i egenskap av "mannen på gatan" eller dylikt. Härunder kodas även privatpersoner som författat debattartiklar eller uttalar sig.

Under forskare, de som genomfört eller deltagit i forskningen. Eller som i texten presenteras som forskare.

Under Annat, källor eller personer som inte går att pressa in i någon annan kategori.

Appendix 3: Mediarkivet Retrievers rubrik på kodade artiklar

- > Svenskar mest positiva till drogtest, Svenska Dagbladet, 2000-10-25
- > Men... vad sa hon?, Svenska Dagbladet, 2000-12-14
- > Five förnekar drogtuttalande, Borås Tidning, 2000-07-22
- > Vi har inte råd ge upp kamp mot knark, Helsingborgs Dagblad, 2000-04-27

- > Allt fler unga använder knark, Västerbottens-Kuriren, 2000-11-08
- > "Farliga kompromisser i narkotikapolitiken", Svenska Dagbladet, 2000-10-11
- > Det är tufft att vara en mjukis, Göteborgs-Posten, 2000-10-16
- > CANNABIS LAGLIGT? Regeringen i Schweiz föreslår nu att rökning av cannabis och cannabisprodukter ska bli tillåten i l..., Borås Tidning, 2000-10-06
- > NORSKT EU-KANSKE. Norska folkets inställning till EU-medlemskap är minst sagt kluven. Enligt en ny opinionsmätning ut..., Borås Tidning, 2000-10-25
- > Umetjej diskuterar hälsa i Paris, Västerbottens-Kuriren, 2000-10-07
- > Trettio års ständig skärpning av svenska narkotikalagar, Sydsvenskan, 2000-10-17
- > Cannabis lagligt?, Sydsvenskan, 2000-10-14
- > Nolltolerans i England?, Expressen, 2000-10-11
- > Blunda inte för drogvågen!, Nerikes Allehanda, 2000-09-22
- > Förbud, vård och behandling Humanare och bättre än legalisering av droger, enligt Börje Dahl, Nerikes Allehanda, 2000-06-30
- > Schweiziska regeringen vill avkriminalisera cannabis, Hallandsposten, 2001-03-10 08:47
- > Därför får föräldrarna ofta ingenting veta "Om jag berättar bryter jag mot lagen", Nerikes Allehanda, 2001-03-29
- > Knarket får inte accepteras, Kvällsposten, 2001-03-13
- > Schweiz på väg att legalisera cannabis, Göteborgs-Posten, 2001-03-11
- > Gömde knark i kalsongerna EU-toppmötet, Aftonbladet, 2001-03-24
- > Schweiz vill legalisera cannabis Den sch, Göteborgs-Posten, 2001-03-10 10:11
- > FÖR, Västerbottens-Kuriren, 2001-03-20

- > GT KARTLÄGGER KNARKET. Legala haschkaféer en Stenatripp bort, GT, 2001-03-22
- > HÄLSOMINISTER "Mindre hyckleri" med legalt haschbruk, Svenska Dagbladet, 2001-02-21
- > "Lås in langarna och släng bort nyckeln", Göteborgs-Posten, 2001-02-03
- > Hollands drogpolitik mer framgångsrik, Göteborgs-Posten, 2001-02-22
- > Negativa aspekter ska inte förtigas, Göteborgs-Posten, 2001-02-28
- > Åsikter på var sin kant i narkotikadebatten, Sydsvenskan, 2001-02-13
- > Avnormalisera knarket, Svenska Dagbladet, 2001-01-30
- > Belgien tillåter narkotika, Göteborgs-Posten, 2001-01-20
- > Belgien tillåter haschrökning, Svenska Dagbladet, 2001-01-25
- > Utblick: Det som inte skadar är tillåtet, Dagens Nyheter, 2001-01-19
- > Belgien först i Europa - legaliserar hasch, Expressen, 2001-01-25
- > Han vill släppa knarket fritt. Widar Andersson: "Lundaforskarens förslag är, Expressen, 2001-01-22
- > Timbuktu ger sin syn på saken, Östgöta Correspondenten, 2002-03-19 07:35
- > `Unga super för det finns ingenting att göra` 2002-03-30 Politikerna hann säga nja till ett klotterpla, Arbetarbladet, 2002-03-30 09:08
- > Inlägget, Aftonbladet, 2002-03-06
- > Cannabis, den ofarligaste drogen, Sourze, 2002-03-15 12:16
- > Storbritannien klassar hasch som lätt drog, Dagens Nyheter, 2002-07-10 23:30
- > Brittiska regeringen ser lättare på hasch, Svenska Dagbladet, 2002-07-11 06:17
- > Britter lättar på droglag, Göteborgs-Posten, 2002-07-11
- > Fullfölj drogkampen, Gefle Dagblad, 2002-07-17 01:39

- > De absolut flesta narkotikamissbrukarna, Folket, 2002-10-02 07:30
- > EU står inför ideologiskt avgörande om `lätta droger`, TV4, 2002-10-11 11:31
- > Drogliberalism är bra för dig, Sourze, 2002-10-11 19:41
- > Narkotikamissbruket. Haschbloss lika vanligt som vin. Storbritannien, Dagens Nyheter, 2002-10-04
- > Allt lägre straff för cannabisbruk i Europa, Nerikes Allehanda, 2002-10-05 21:01
- > Storbritannien: Cannabislagar mjukas upp, Sydsvenskan, 2002-07-11
- > Cannabisläsk såldes i affär i Svedala, Sydsvenska Dagbladet, 2002-11-28 20:57
- > MUF vill legalisera cannabis, Sveriges Radio Värmland, 2003-02-18 07:18
- > Gripna männen hade helt apotek hemma, Sydöstran, 2003-02-27 03:52
- > Försvara den svenska narkotikapolitiken, Sundsvalls Tidning, 2003-02-08 03:37
- > Olle Schmidt : Att förlora ett barn är det värsta som..., Sundsvalls Tidning, 2003-02-08 04:46
- > Punktera några myter om knark!, Motala & Vadstena Tidning, 2003-02-10 09:51
- > Internet - langarnas nya marknadsplats, Dagbladet Sundsvall, 2003-01-02 09:47
- > 04:00 Drogtest inom försvarsmakten, Helagotland, 2003-01-16 06:05
- > Försvara den svenska narkotikapolitiken, Västerbottens-Kuriren, 2003-01-28
- > Narkotikafritt samhälle - en idé på glid, Arenagruppen, 2003-01-12 21:51
- > Öppna för lätt narkotika, Svenska Dagbladet, 2003-01-17 06:01
- > EU enas om straffsatser, Yahoo Sverige, 2003-11-27 13:30
- > EU enat om `förbud` för coffeeshops, Göteborgs-Posten, 2003-11-27 16:52
- > Noll tolerans?, Sundsvalls Tidning, 2003-11-30 04:01

- > EU-hjälp mot drog- och sexhandel, Västerviks Tidningen, 2003-11-20 01:27
- > Eric Erfors: Försvara friheten, Expressen, 2003-11-21 13:29
- > Här är drogerna som är mest missbrukade i länet, Borlänge Tidning, 2004-03-10 06:23
- > Danmark: Razzia mot Christiania - aktivister arrangerar `smoke-in`, Yelah, 2004-03-16 21:17
- > Brittiska staten marknadsför `drogvänlig` lag, Resumé, 2004-03-03 11:58
- > Långt fängelsestraff för kvinna i knarkhärva, Dagbladet Sundsvall, 2004-03-06 08:27
- > 47 haschförsäljare stannar i häktet, Sydsvenska Dagbladet, 2004-04-01 00:08
- > Amsterdam sjuder av sex och droger Det behövs balans i bevarandet Decentraliserad post har blivit bättre Domarna i HD visar integritet Var beundra rekorddyrt konstverk?, Svenska Dagbladet, 2004-05-08
- > foto: scanpix, Västerbottens-Kuriren, 2004-05-14
- > Cederschiöld varnar för EU:s narkotikapolitik, Östersunds-Posten, 2004-05-27 00:08
- > Sture blåste polisen. Cannabisplantorna tillbaka på Lunds konsthall, Kvällsposten, 2004-05-29
- > Polisen startar nytt konstkrig., Kvällsposten, 2004-05-27
- > Nolltolerans av droger - men billigare sprit, Svenska Dagbladet, 2004-11-03
- > Ge missbrukarna en chans att leva, Sydsvenska Dagbladet, 2004-11-17 00:09
- > Ny rapport om narkotikasituationen i EU, Regeringskansliet, 2004-11-25 12:54
- > Fler svenskar dör av narkotika, Dagen, 2004-11-25 16:12
- > Nolltolerans av droger - men billigare sprit, Svenska Dagbladet, 2004-11-03 08:07
- > Färre unga prövar cannabis - men nya orosmoln tornar upp sig, Hallands Nyheter, 2005-03-18
- > Marijuanamarsch i Köpenhamn, Helsingborgs Dagblad, 2005-06-06 14:09
- > Debatten om cannabisbruk är löjlig, Upsala Nya Tidning, 2005-08-19 00:19

- > Alkohol värsta drogen hos unga, Hallands Nyheter, 2005-06-04 05:35
- > Nu har vi semester, Norrländska socialdemokraten, 2005-10-15 07:59
- > Ung Vänsters nya kommunistiska ordförande, Analys och Kritik, 2005-10-25 22:59
- > Sexköpslagen ger skräck och applåder, Ljusnan, 2005-10-17 20:22
- > Gratis hasch - dagen då dansk polis blundar, Sydsvenska Dagbladet, 2005-05-06 20:38
- > Lundapolisen ångrar inte omstritt knarkbeslag, Sydsvenskan, 2005-05-26
- > Motion till riksdagen 2004/05:m237, Riksdagen, 2005-05-13 10:12
- > Haschhandeln flyttar till andra stadsdelar, Sydsvenskan, 2005-05-08
- > Kändisarna skriver sina egna plakat, Aftonbladet, 2005-05-01 08:05
- > Knarkmissbruket ökar i Skåne, Ystads Allehanda, 2005-06-15 02:31
- > Knarkodling räddningen för fattiga bönder I norra Bekaadalen växer den, Sydsvenskan, 2005-06-09
- > Knarket har flyttat från stan, Kvällsposten, 2005-06-15
- > 98 procent säger att de är nöjda med sina liv, Expressen, 2006-12-27 17:46
- > Eurobarometern tar tempen på unionen, SVT Nyheter, 2006-12-18 11:08
- > EU splittrat om homoäktenskap, Världen idag, 2006-12-20 09:44
- > Rekordbeslag av knark under 2006, Aftonbladet, 2006-12-29 09:30
- > Marijuana USA:s viktigaste planta, E24, 2006-12-19 15:58
- > Tullen slår larm om svenska knarkfabriker, Sydsvenska Dagbladet, 2006-08-10 07:08
- > Legalisering leder till ökade problem, Regeringskansliet, 2006-08-10 13:53
- > Ingen rubrik tillgänglig, Nerikes Allehanda H, 2006-08-27

- > `Alkohol farligare än LSD`, Aftonbladet, 2006-08-02 21:54
- > Ingen rubrik tillgänglig, Nerikes Allehanda H, 2006-08-23
- > Ingen rubrik tillgänglig, Nerikes Allehanda Karlskoga, 2006-11-21
- > Knarksymboler kan säljas på marknader, Västerviks Tidningen, 2006-09-30 00:26
- > Moralisera mera, Östgöta Correspondenten, 2006-09-29 06:35
- > Hampan bättre än ryktet, Norra Skåne, 2006-09-06 06:26
- > Varsågod, det här lagförslaget bjuder jag på, Norra Skåne, 2006-09-09 06:26
- > Ecstasy prövas som läkemedel, Svenska Dagbladet, 2007-02-16 07:54
- > Metro - Skåne 2007-02-13 page: 2, Metro - Skåne, 2007-02-13
- > Dags att gå från ord till handling, Värmlands Folkblad, 2007-02-01 09:40
- > Lärare kritiserade narkotikapolitiken - riskerar avsked, Sydsvenskan, 2007-02-16
- > Ecstasy testas mot ångest, Dagens Medicin, 2007-02-16 14:55
- > GF blandar ihop begreppen i en ensidig haschdebatt, Helagotland, 2007-08-23 05:14
- > Cannabisplantor tar över Uppsala, Expressen Uppsala, 2007-08-23 11:24
- > Cannabis växer över hela Linköping, Linköpings Tidning, 2007-08-14 06:58
- > Legalisering leder bara till ökat missbruk, Kristianstadbladet, 2007-08-23 02:22
- > Knarkodlingen skulle bli hälsohem Knarkodlingen i Älvkarleby var en experimentverkstad där syfte..., Arbetarbladet, 2007-08-03 05:25
- > Öppna upp samhället för cannabisbrukare, Stockholms Fria Tidning, 2007-01-24 15:27
- > Britta Svensson: Stoppa drogliberalerna, Expressen, 2007-01-12 09:12
- > Vetlandahampa går till högsta domstolen, Höglandsnytt, 2007-01-12 10:40

- > Vill utreda om hampa är narkotika, Sveriges Radio Jönköping, 2007-01-10 19:08
- > Johannes Forsberg använder Expressens ledarsida för sina orealistiska drömmar, Barometern, 2007-01-30 23:11
- > Schweiz röstar om droger, Dagens Nyheter, 2008-11-30
- > Schweiz knarkröstar på söndag, Nyheter24, 2008-11-29 19:35
- > Det kan bli lagligt att knarka i Schweiz, Aftonbladet, 2008-11-30 09:18
- > Nej till hasch i Schweiz, Barometern, 2008-11-30 18:22
- > Ingen legalisering av cannabis i Schweiz, Newsdesk, 2008-11-30 18:26
- > Ingen rubrik tillgänglig, Nya Ludvika Tidning, 2008-03-14
- > Knarkfritt Gotland?, Gotlands Tidningar, 2008-03-25
- > Jaha, men varför då?, Borlänge Tidning, 2008-03-15
- > Kraftig ökning av cannabisodlingar i Sverige, Aftonbladet, 2008-03-30 14:50
- > Cannabisliknande drog har fått fäste, Sveriges Radio Uppland, 2008-03-31 07:27
- > Ingen rubrik tillgänglig, Sydsvenskan, 2008-09-08
- > Många ungdomar i Hudiksvall nyttjar cannabis, Hudiksvalls Tidning, 2008-09-19 01:21
- > *Läkemedel och sjukvård., Nyfiken Vital, 2008-09-23 01:14
- > Nyheterna 2008-09-19 page: 32, Nyheterna, 2008-09-19
- > Grön graffiti, Sydsvenskan, 2008-09-07 23:36
- > Sahlinblunder om cannabis, Aftonbladet, 2009-01-31 17:24
- > Unga cannabisrökare i Kisa, Vimmerby Tidning, 2009-01-31 07:08
- > Oväntad politisk mix i Israel, Svenska Dagbladet, 2009-01-29 13:59

- > Knarket är social och politisk fråga, Newsmill, 2009-01-24 23:18
- > Stor knarkliga sprängd i Norden, Nyhetskanalen, 2009-01-10 19:38
- > Legalt hasch för skatteintäkternas skull..., Barometern, 2009-06-14 00:53
- > Hård knarkkontroll dämpar dödstalen, Upsala Nya Tidning, 2009-06-24 22:01
- > McBrott, Aftonbladet, 2009-06-15 09:31
- > Chatt med Eva-Britt Svensson, Dagens Nyheter, 2009-06-02 11:34
- > Fritt fram för droger i Kalifornien..., Borås Tidning, 2009-06-13
- > Moralism påverkar fortfarande narkomanvården, Dagens Nyheter, 2009-10-17 00:56
- > USA lättar på cannabislagar, Östersunds-Posten, 2009-10-20 11:55
- > Oskarshamns-Tidningen 2009-10-09 page: 9, Oskarshamns-Tidningen, 2009-10-09
- > Nerikes Allehanda 2009-10-21 page: 21, Nerikes Allehanda 2, 2009-10-21
- > Medicinsk marijuana tillåtet i Sverige, Nyheter24, 2009-10-27 21:15
- > Dubbelmoralen vet inga gränser, Expressen, 2010-11-22
- > Maffian gläds, Kvällsposten, 2010-11-12
- > "Kriminalisering motverkar cannabismissbruk", Kvällsposten, 2010-11-01
- > LÖRDAG, GT, 2010-11-06
- > I morgon kan marijuana bli lagligt - i Kalifornien, Aftonbladet, 2010-11-01 12:10
- > Kalla inte Sverige för föregångsland, Kvällsposten, 2010-10-29
- > Nästan bara förlorare i kriget om knarket, Metro, 2010-10-27 16:05
- > Kalifornien svänger om gräs, Nyheter24, 2010-10-21 15:33
- > Skåne har ett cannabisproblem, Sydsvenskan, 2010-10-08 06:37

- > Drogkriget håller på att förloras, Helsingborgs Dagblad, 2010-10-17 04:16
- > Drogliberaler vill stoppa Norén, Sydöstran, 2010-03-26 03:00
- > Jätteböter för cannabiskafé, Göteborgs-Posten, 2010-03-25 13:12
- > Cannabis bör legaliseras Förändrad syn skulle underlätta drogbekämpningen, Nerikes Allehanda, 2010-03-16 04:05
- > Riksdagskandidat: Cannabis kan bli svensk exportsuccé!, Nyheter24, 2010-03-11 15:14
- > Som jag ser det, Östran, 2010-03-12 08:46
- > Cannabis för medicinsk bruk på väg bli laglig, Sveriges Radio, 2011-08-18 10:04
- > Godkända cannabisläkemedel kan förändra svensk okunskap, Newsmill, 2011-08-19 09:25
- > Ingen rubrik, Dagens Nyheter, 2011-08-23
- > Cannabis - ett knapptryck från att legaliseras, Expressen, 2011-08-23 08:45
- > General Knas skickar hampfrön till pressen, Dagens Nyheter, 2011-08-24 15:03
- > Nattvandring permanentas på fredagar från första april, Sydöstran, 2011-02-23 03:19
- > Här bjuder staten på heroinet..., Laholms Tidning, 2011-02-05 10:36
- > Jag var beroende av ett preparat och behövde inte någon jävla terapi, Stockholms Fria Tidning, 2011-02-24 15:16
- > Krokig väg till legalisering, Norran, 2011-02-15 06:02
- > Jazztobak och dödsknark på filmklubben Doc lounge, Helagotland, 2011-02-25 04:18
- > Posten hjälper polisen: "Effektivt vapen i kampen mot nät drogerna", Kvällsposten, 2011-06-14
- > Kofi Annan vill legalisera droger, Sveriges Radio, 2011-06-03 16:29
- > Regeringen vill inte legalisera cannabis, Dagen, 2011-06-04 09:39
- > Varning för maktens cannabislobbyister, Expressen, 2011-06-05 08:09

- > Långsamt svänger narkotikaopinionen, ETC, 2011-06-10 04:00
- > Marijuana legaliserat i Washington, SVT Nyheter, 2012-12-06 11:17
- > Cameron: Ingen avkriminalisering av narkotika, Accent, 2012-12-12 09:06
- > Ni vet hur det är med grabbar och deras bilar, Aftonbladet, 2012-12-15 07:15
- > Världskartan ritas om i nya narkotikans spår, Svenska Dagbladet, 2012-12-02
- > Nu är lagligt att röka marijuana i Washington, Sveriges Radio Ekot, 2012-12-06 07:32
- > Han kallas världens fattigaste president, SVT Nyheter, 2012-11-16 17:50
- > Rekordökning av nya droger, Metro, 2012-11-15 15:37
- > Nollvisionen för drogmissbruk urholkas, MyNewsdesk, 2012-11-16 12:00
- > Fri hasch i Köpenhamn betyder inte fria joints för svenskarna, SVT, 2012-11-22 10:41
- > LEDARE: Köpenhamn som stort Christiania, Expressen, 2012-11-23 07:33
- > Här sluter en stor majoritet upp i kampen mot narkotika, och jämfört med, VLT, 2012-10-29
- > Starka krafter vill legalisera cannabis, Ljusdals-Posten, 2012-10-10
- > Brittisk utredning: Legalisera lätta droger, Dagens Nyheter, 2012-10-15 07:12
- > Allt fler briter odlar cannabis hemma, Sydsvenskan, 2012-10-16 04:30
- > Barbiedrogen melanotan - ny nätdrog med riskabla följder, Läkartidningen, 2012-10-16 10:56
- > Nej till legalisering, Värmlands Folkblad, 2013-05-17 10:32
- > Tuppen Pekka skärper tonen om parkeringen, Gotlands Tidningar, 2013-05-13
- > Vi måste bli bättre på att upptäcka missbruket och ingripa i tid, Allehanda.se, 2013-05-17 17:02
- > Narkotika ska bekämpas inte legaliseras, Nordsverige, 2013-05-23

- > OAS-förslag: Gör marijuana lagligt, Göteborgs-Posten, 2013-05-19
- > Lätt att få tag på droger i Söderhamn, Ljusnan, 2013-08-10
- > Stort steg mot statlig marijuana, Norrländska Socialdemokraten, 2013-08-02
- > Kevin Brewer varnar för legalisering av cannabis, Nya Wermlands-Tidningen, 2013-08-10 07:30
- > Lagligt hasch ska stoppa gängen, Svenska Dagbladet, 2013-08-12
- > Allt fler vill legalisera cannabis, Svenska Dagbladet, 2013-08-12
- > Marijuana legaliseras, Oskarshamns-Tidningen, 2013-12-12
- > Uruguay legaliserar handel av marijuana, Blekinge Läns Tidning, 2013-12-12
- > Narkotika ett globalt problem, Norra Skåne, 2013-12-07
- > Marijuananahandel görs legal i Uruguay, Hallandsposten, 2013-12-12
- > Miljonsatsning mot ohälsa bland unga, Helsingborgs Dagblad, 2013-12-10
- > Centerpartister: Dags att sätta fokus på landsbygden, SVT Nyheter, 2014-01-31 13:38
- > Ökning igen av spicebruket, Söderhamns-Kuriren, 2014-01-17
- > "Typexempel" för smuggling av narkotika, Hallandsposten, 2014-01-04
- > 529 personer dog av knark, Kristianstadsbladet, 2014-01-09
- > Halv sanning också en lögn, Söderhamns-Kuriren, 2014-01-08
- > Johan Eriksson: Ingen mirakelkur mot drogerna, Norrbottens-Kuriren, 2014-11-29 05:04
- > USA:s marijuanaodlare ger sig in i julhandeln, Aftonbladet, 2014-11-29 10:39
- > Boråsaren riskerar förlora lyxprylar, Borås Tidning, 2014-11-27 22:16
- > Sverige borde lära sig av Nederländerna, SVT, 2014-11-27 11:35

- > Legalisering av marijuana löser inte spiceproblemet, SVT, 2014-11-26 14:07
- > CANNABIS - KNARK ELLER MEDICIN Samarit eller langare?, Sydsvenskan 1, 2014-03-23
- > Internt debattinlägg: Legalisera Cannabis, Piratpartiet, 2014-03-20 09:13
- > Här handlar SVT droger i USA, SVT Nyheter, 2014-03-19 13:49
- > Replik: `Fler skulle få sämre liv om vi legaliserade cannabis`, Nyheter24, 2014-03-20 08:35
- > Avkriminalisering av cannabis?, Sveriges Radio Kristianstad, 2014-03-19 14:09
- > De ensamkommande försvinner spårlöst, Expressen, 2015-11-28 09:24
- > Starkt stöd för narkotikaförbudet, Dalademokraten, 2015-11-23 02:09
- > Alexander Bard: Legalisera cannabis, Nyheter24, 2015-11-24 14:07
- > Lägesbild om grov organiserad brottslighet, Försäkringskassan, 2015-11-25 11:03
- > Att röka på är väl inte så farligt?, Nya Wermlands-Tidningen, 2015-11-24 18:52
- > Nollvisionen dödar missbrukare, Norrköpings Tidningar, 2015-10-26
- > Lärde om myter kring cannabis, Skaraborgs Allehanda, 2015-10-27 17:19
- > KANADA KAN FIRA MED JOINT, Metro - Göteborg, 2015-10-22
- > Justin Trudeau gick på knock - cannabisindustrin jublar, Aftonbladet, 2015-10-21 00:27
- > Sverige har absolut inget att lära andra om narkotikapolitik, Metro, 2015-10-21 13:57
- > Kunskap vapen mot knarkmissbruk, Ulricehamns Tidning, 2015-01-31
- > Från otydligt till Alliansens starkaste röst, Hallands Nyheter, 2015-01-05
- > Droger är föräldrarnas ansvar, Norra Halland, 2015-01-30
- > Nya droger på väg in, SVT Nyheter, 2015-01-26 07:00

> Läkare ansöker om att få skriva ut cannabis på recept i Sverige, Dagens Juridik, 2015-01-26
10:33